Ч. 262 (15.063). Львів, пятниця 25. листопада 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Італія перестала підтримувати концепцію польсько-мадярського спільного кордону.

Як подає „Ілюстровани Курієр Цодзенни" з Берліна, у німецьких політичних колах звертають увагу на несподіваний зворот в італійській пресі: від 21. ц. м. вона перестала вести кампанію за приєднанням Карпатської України до Мадярщини.

Німці з вдоволенням натякають, що минулої неділі, 20. ц. м., у канцлерській резиденції у Берхтесгадей рішили не допустити до приєднання Карпатської України до Мадярщини, шляхом повстання місцевого населення. Цю постанову закомуніковано Італії — і вона дала негайний успіх.

Німці хотіли би переконати заінтересовані сторони, зокрема Мадярщину, що справа приналежности Карпатської України до чехо-словацької союзної держави є раз на все перерішена.

Мадярщина не піде на ніякі дальші авантури.

ЗАЯВА ПРЕМ. ІМРЕДІЯ У СПРАВІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ПАТ повідомляє: В середу пізно вечором прем. Імреді зложив заяву про становище мадярського уряду до Карпатської України. Він заявив м. ін.:

„Мадярський уряд все домагався права самовизначення для Карпатської України. З цього становища він не зрезиґнував ніколи, бо вважає це одинокою доцільною та побажаною розвязкою. Він зробив і зробить усе, щоби здійснити бажання „карпато-руського" народу.

Але рівночасно мушу заявити, вповні свідомий своєї відповідальности та закордонно-політичної ситуації, що НЕ МОЖЕМО ЗААНҐАЖУВАТИСЬ У НІЯКУ НЕОБДУМАНУ АКЦІЮ, ЯКА НЕ ДАЄ ВИГЛЯДІВ НА ТРИВКІ ВИСЛІДИ."

•

Варшавська „Ґазета Польска" і львівський „Дзєннік Польскі" подали цю телеґраму без останнього речення і цим способом зовсім викривили зміст промови Імредія. „Ґазета Польска" дала навіть наголовок „Малярщина домагається плебісциту в Карпатській Україні (Підкарпатській Руси)". Тимчасом мадярський премієр нічого не домагався, лише з чогось зрезиґнував...

У Карпатській Україні зовсім нормальні відносини

— СТВЕРДЖУЄ БРИТІЙСЬКИЙ ШАРЖЕ Д'АФЕР З ПРАГИ.

Посол Гендерсон вніс у британській палаті послів інтерпеляцію у справі положення у Карпатській Україні. Державний підсекретар міністерства закордонних справ Бачмен відповів: „Британський шарже д'афер з Праги ствердив, що у Карпатській Україні відносини зовсім нормальні, лиш на польському й мадярському пограниччі дійшло до інцидентів з озброєними ватагами."

——o——

Румунський король виїхав до Берхтесґаден.

РУМУНІЯ НЕ ДОПУСТИТЬ ДО АНЕКСІЇ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

В четвер в 9. годині до Мінхену приїхав спеціяльним поїздом румунський король з двома свояками, князями Гогенцолернами. По кількахвилинному постою поїзд відїхав до Берхтесгадену.

В год. 18.38 король Карло знову спиниться в Мінхені, вертаючися з Берхтесгадену.

РУМУНСЬКО-НІМЕЦЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ У СПРАВІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Таймс" твердить, що румунський король відкресляв у Льондоні й Парижі, що Румунія рішуче протиставиться мадярським зазіханням на Карпатську Україну.

Льондонський кореспондент „Ілюстрованого Курієра Цодзенного" уважає, що Гітлер хоче точно пізнати становище короля Карла до Карпатської України, заки заанґажується проти польсько-мадярського кордону.

В місяці листопаді Український Нарід повинен доказати, що йому не байдужа доля інвалідів Українського Війська.

Дипльоматичний бій за німецькі кольонії.

Львів, 24. листопада 1938.

На черзі актуальної політики дня станула справа німецьких кольоніяльних домагань. Покажчиком того, як поважно і як гостро III. Німеччина ставить свої ревіндикаційні кольоніяльні вимоги, може послужити факт, що маршал Ґерінґ у своїм новім пляні господарської розбудови Німеччини взяв під увагу кольоніяльну африканську сировину, а в усіх більших містах відбувається тепер прискореним темпом і під проводом колишніх адміністраційних та військових кольоніяльних фахівців перешкіл членів СА для служби в кольоніях.

Коли мати на увазі останні заяви державних провідників, Німеччина ставить справу своїх кольоніяльних вимог ясно. Вона домагається звороту всіх своїх передвоєнних кольоній: німецької східної Африки, німецької західної Африки, Того, Камеруну та Танґанайки. Пробні бальони англійської та французької преси, які суґерують Німеччині наситити кольоніяльний голод коштом кольоніяльних посілостей Портуґалії, Голяндії та Бельґії, урядова Німеччина відкидає як данайський дарунок та як дипльоматичне жонґлерство, що має справу скомплікувати та розсварити Німеччину з меншими кольоніяльними державами.

Хоча невідомо ще, коли збереться конференція заінтересованих німецькою кольоніяльною проблемою держав, але підготова до неї в повному ході. Центральним приводом для цього стала подорож південно-африканського міністра війни Пірова до Льондону та до Берліна. Піров відомий з пронімецьких симпатій, дістав доручення від південно-африканського уряду вплинути на Гітлера, щоб він згодився залишити німецьку східну Африку у звязку з південно-африканською Унією, обіцюючи йому за те всесторонню допомогу дістати назад Того та Камерун, які тепер під французьким мандатом. Пишуть, що Піров має потайне доручення від Чемберлена переказати Гітлерові, що за ціну німецької східньої Африки Велика Британія готова помогти Німеччині поширити свій кольоніяльний стан посідання ще й на бельґійське Конґо та портуґальську Анґолю. Подорож Пірова до Лісабони та Брукселі потверджує нібито цей плян.

За час свого побуту в Німеччині Піров говорив уже з Рібентропом, Ґерінґом, Функом, ген. Кайтлем у Берліні та з Гітлером у Берхтесґадені. Одначе між рядками німецької преси, яка зрештою в сердечних словах привитала африканського приятеля, можна вичитати, що суґестії Пірова не найшли послуху у провідників Німеччини і що німецький нарід не хоче кольоній „десь у середущій Африці", тільки непохитно стоїть за зворотом своїх давніх африканських посілостей.

Місія Пірова найшла дуже живий відгомін у світовій пресі. Сильно занепокоїлась нею французька прилюдна опінія, стривожена можливістю, що англійці готові вдоволяти Гітлера на конто Франції. Даладіє мусів скликати кольоніяльну комісію французького парляменту і через неї запевнити французів, що французький уряд стоїть на варті кольоніяльних інтересів нації. Париський „Ордр" написав: „Англія та її домінії мають 78.5% всіх німецьких кольоній та найбагатшу з них Танґанайку. В посіданні Франції є тільки 19.5% колишньої німецької посілости. Яким правом Англія, замість зректися своїх німецьких кольоній, преться обдаровувати Ні-

мечччину чужим, як кажуть навіть Мадагаскаром, що ніколи не був в посіданні Німеччини? Чи так поводиться союзник супроти союзника?

Не менший клекіт чути зі сторінок анґлійської преси. Органи Лейбур Парті просто питають Чемберлена, чи місія Пірова не є повторенням зловісної місії Рансімена, за якою мав би прийти кольоніяльний Годесберґ, Мінхен та повна капітуляція перед Гітлером? В дещо іншій стилістичній формі повторяється це питання в ліберальній і навіть консервативній пресі, тим більше, що „Таймс" в кольоніяльному питанні висловлює — кажуть згадані пресові органи — такі самі капітуляційні думки, як колись у справі Чехословаччини, думки, які з висот уряду нібито заперечувано, хоч опісля виявилось, що вони саме були викладниками опінії та становища британського уряду закордонних справ.

Сьогодні відбудеться у Парижі офіціяльна зустріч анґлійських міністрів з французькими. Говоритимуть, очевидно, також про справу німецьких кольоній. Хоча вбивство німецького дипльомата фон Рата і протижидівські репресії в Німеччині схвилювали не тільки ширший загал, але також внесли гіркий посмак в дипльоматичні німецько-анґлійські відносини, проте анґлійська преса не замикає очей на факт, що розвязки німецької кольоніяльної проблеми не можна буде оминути та що кольоніяльне заспокоєння Німеччини це найважливіше питання політики міжнародного замирення.

Ця сама преса і вся інша по цей і по той бік океану питається тільки журливо: яку чергову проблему III. Німеччина вибере собі для вилядування своєї динамічної енерґії після відзискання кольоній? Чи згідно з правдою, чи ні, але загально вказують на Схід Европи.

І. П.

З нудьги можна і поїзд перевернути.

ОДНА РИСКА ВОЛИНСЬКОГО ЖИТТЯ.

В останніх днях деякі органи польської преси знову намагаються зактуалізувати українське питання в Польщі. В. Бончковський починає свою передову статтю в „Б. П.-У". (ч. 42) словами Артура Гурського: „Стукає до воріт Річипосполитої українська справа." Ф. Червіський в „Політиці" (ч. 26) теж не радить легковажити українську справу й досьогоднішне відношення до неї характеризує кількома навіть дуже різкими виразами. Чути подібні голоси теж з інших сторін.

Але нас тут цікавлять голоси не поодиноких людей, а самого волинського життя.

Беремо лише один із них і то з такого ворожого до всього українського бруковця, як „Ілюстр. Гонєц Поранни" з дня 14. XI. ц. р. ч. 1402, а саме: вістку з Луцька під наголовком: „Замах пяних парубків на поспішний поїзд Вильно—Львів". З цього допису довідуємося, що мешканці с. Піскової на Костопільщині Захар Никовчук і його родич Петро зробили плян залізничої катастрофи, наклали на рейки старих шпал і посідали недалеко на копиці сіна, щоб придивлятися катастрофі, а через те, що були пяні то й заснули. Залізничий сторож, на щастя, шпали помітив і усунув, а повідомлена поліція — встигла заарештувати сонних парубків.

На судовій розправі, що цими днями відбулася в Рівному, парубки виправлувалися, як каже „Ілюстр. Гон. Пор.", тим, **„що плян замаху на поїзд зродився в їхніх головах під впливом нудьги, що їх переслідує в житті"**.

В ці слова сільських парубків Волині слід добре вдуматися кожному, хто цікавиться національно-політичними питаннями, зокрема — українським життям на північно-західніх землях.

Нудьга, що є наслідком страшної порожнечі душі, до тої міри переслідує сільську молодь, що вона напивається, а потім шукає собі сильних емоцій у... катастрофі поспішного поїзду.

Звідки-ж ця порожнеча душі, яку годі стерпіти? Звідки ця потреба заповнити її подібними вибриками? З самої людської природи. Людина чи нарід мусять мати змогу витрачувати кудись енерґію, перетворювати її, прямувати до вищої цілі, осягати якесь задоволення, щастя, повноту життя.

Без усього цього приходить порожнеча, смертельна нудьга та шукання, хоч би у злочині, як розбудити нерви та знайти забуття.

Як часто ті, кому судилося кермувати людським життям чи стояти на сторожі його, забувають або й не знають, яка нестерпна порожнеча людської душі та які страшні можуть бути її наслідки!

Хто вдумається у слова згаданих парубків с. Піскової на забутій Костопільщині, хто [illegible] уявити собі, як мучить цих хлопців духова порожнеча, як вони від смертельної нудьги пють, а потім бються або й плянують залізничу катасрофу, — той зрозуміє настрої нашого народу на просторах Буга й Припяти — на Волині, Поліссі, Холмщині з Підляшшям.

Порожнеча душі, смертельна нудьга і... хоч кався від безруху та безділля! В дуже багатьох випадках із цим нестерпним почуттям порожнечі тісно вяжуться й ріжні кримінальні вчинки і — большевицькі відрухи, що нічого спільного не мають із політично-комуністичною ідеольоґією.

А джерело цієї порожнечі душі, нудьги і несамовитих відрухів? У тій самій порожнечі життя. Колись були Просвіти, кооперативи, партії, церковний рух, можна було влаштувати виставу, концерт, реферат, свято; почитати, поінформуватися про події в світі, помріяти про кооперативу, хор, народній дім. А сьогодні? Нічого вже нема. Все зникло. Життя котиться по похилій площі.

Цей рік приніс українському народові всіх північно-західніх земель немалі нові страти і то в ріжних ділянках життя.

Зокрема Волинь має в цьому році такі страти:

Замість української православної духовної семинарії в Кремянці повстав у Варшаві польський православний теольоґічний ліцей (в Кремянці існує ще 2 кляси семинарії — VIII і IX). Зачинено: „Волинський Союз Українок" у Рівному, українську приватну ґімназію та кооперативу в Кремянці, культурно-освітнє Т-во в Почаєві. Чи ще що залишилося від колишнього українського орґанізованого життя? Годі й згадати.

Бібліотек по селах мало. Часописи не доходять. Вистави відбуваються, але щораз рідше. Політичне життя зійшло в підпілля. Порожнеча збільшується.

А з порожнечею життя збільшується й та нудьга, що довела хлопців з Піскової до пияцтва й божевільного вибрику. І не може не доводити до цього — і буде доводити щораз частіше і щораз до гіршого.

Правда, згадані аномалії не вбивають українського національного духа — він росте й тужніє. Але вибрики з нудьги та порожнечі душі теж бувають.

Ті українські чинники, які ще мають можливість забирати голос, повинні негайно забрати його в порушеній справі. Повинні здати собі справу й чужі чинники, що витворений психічний стан мас нікому не може нічого доброго принести.

А сільська українська молодь повинна поважно занятися самолікуванням. Хіба забракло вже ліків? Хіба мало маємо все нових добрих і цікавих книжок? Хіба вже ніяк не можна мати в селі часописів?

Порожнечу душі є таки чим заповнити. Аджеж для духа нема меж.

В. Ш[illegible]

КАРО 4

СИМПАТІЯ З ОГОЛОШЕННЯ

IV.

Смерековою алеєю у личаківському парку проходжується панна Оля. Вона час до часу нетерпляче глядить на годинник і не може собі знайти місця.

— Бо і якже? Стефко завжди такий точний, а сьогодні вже давно минула сьома, — ба і чверть і пів до восьмої, а його, як нема, так нема. І щоб то йому могло перешкодити? Він не любить даремне гаяти час. Чогож так довго каже мені ждати?

Тимчасом Стефко скрився за деревами і тільки зловтішно обсервує неспокій Олі.

— Так, так, добре тобі. Попробуй тепер, як приємно за двома зайцями вганяти. Макай, роби в трамваю око до „захоплених сусідів"! Ще раз перевіряє її стрій. Буракова шапочка, біле перце, плащ бронзовий, автім може він і не цілком бронзовий, але щось подібного. (Стефко взагалі досить слабо орієнтується на колірах). Правда, — вона мало коли їздить трамваєм. Завжди жалує грошей тай каже, що з „Дністра" не так знову далеко, щоб аж треба було їздити, але... Ні, це напевне вона. Тільки вона своїми граціозними рухами, своєю солодкою усмішкою малинових уст могла зробити таке сильне враження на якомусь там фірцику, що її аж в „ґазети пустив". Адже, як Оля всміхається, то „ціле небо отвирається".

Оля глянула ще раз на годинник, тяженько зідхнула і пустилася в напрямі хати. Тоді Стефко перейшов іншою доріжкою і появився саме напроти неї. Голова піднесена задиркувато, руки в кишенях, ніби не помічає її.

— Стеф! Чогож так пізно? Хто тебе задержав?

— Ах, це ви, пані? Вибачте, я взагалі не мав наміру більше стрічатись з вами та остаточно порішив, що треба ще звернути вам листи, які ви колись мені писали. Ось прошу — ваша власність у цій пачечці...

— Стефку? Це що за маскарада? Що з тобою? Які листи? Нащо мені цих листів? Ти краще коробку чоколядок приніс би, ніж якісь там листи. Навіщо вони мені здались?

— Цеж ваші власні листи до мене. Тому, що тепер вже не маємо нічого спільного зі собою, — звертаю вам їх.

— Ех! Ти хлопчику химерний. Що це знову? Яка муха вжалила тебе у твій химерносище? Ну, Стефку, не дуйся. Роскажи своїй дівчинці все по порядку. Що знову тобі не подобається?

— Моє поважання. Я вже відходжу. Не думаю бути довше параваном для ваших потайних любощів.

— Моїх любощів? А це що за нова історія? Правда, я вже потрохи звикла до твоїх химер та сцен заздрости, але тепер, бігме, ані порошинки нема на моїй совісти.

— Прошу, прошу. Яке невиннятко, [illegible] Що пані добродійка скажуть тепер [illegible] оправдання?

І Стефко з міною тріюмфатора тицьнув [illegible] під ніс „Діло" з анонсом.

— Що? Що? Пані в бурачковім капелюсі з білим перцем, в бронзовій нагортці... Ха-ха-ха... Ой, Стефку, Стефку! То це має бути доказ моєї зради? Щож я маю спільного з тою [illegible] Передовсім придивися добре, чи маю бурачковий капелюх? Но, бачиш?

— Та так, а якже?

— Ну й дурнику, дурнику. Поперше, — [illegible] не капелюх, а шапка, по друге ця шапка не бурачкова, а малинова. Потрете я ніколи не [illegible] бронзової нагортки, по четверте трамваєм [illegible] дуже-дуже рідко і то тільки до бюра, [illegible] боюсь спізнитись, а ніколи з бюра. По пяте, [illegible] би я навіть їхала, то висідаб не при [illegible] тільки при Мучній, по шосте — на таке [illegible] дівчище, як я, ніодин захоплений сусід не [illegible] так найменшої уваги, крім оттого [illegible] дурника, що тут біля мене, по сьоме, [illegible] девяте і десяте — ти мій дуже, і дуже [illegible] Стеф і кохаю тебе разом з твоєю [illegible] заздрістю, котра якнеяк є справді [illegible] твоєї любови.

— Отже ні, — це не ти? Кохана, я [illegible] кий дуже, а дуже нещасливий цей [illegible] але тепер!...

(Далі буде)

„Легіон Млодзежи Польскей“.

Становище польської демократичної молоді в українській справі.

Не можна сказати, щоб комунебудь з нас не було цікаво почути вкінці дещо про становище „польської демократичної молоді“ в українській справі, тимбільше, що вже від довшого часу доходили до нас чутки, що те становище, яке молоді демократи мають зясувати у своїх програмових тезах, буде висловом стовідсоткової справедливости, як це і слід справжній демократії. Наша цікавість була тим більша, що зі щоденного життя ми вже переконалися про те, що навіть протилежні і крайнє ворожі собі під ідеольоґічним оглядом польські ґрупи, сходилися і в загальному і в подробицях у своїх становищах в українській справі та у відношенні до українців. Переконуємося, що й становище молодих демократів, не вважаючи на фразеольоґію, не є під тим оглядом ніяким винятком.

У варшавському демократичному тижневику „Зеспул“ (ч. 33 з 20-го листопада ц. р.) появилися уривки з тез в „українській справі“, що їх ухвалили учасники ідеольоґічного курсу для передовиків і діячів „Звйонзку Польскей Млодзежи Демократичней“ і „Леґіону Млодих“, що мають злитися в одну орґанізацію „Леґіон Млодзежи Польскей“.

Редакція „Зесполу“ у своїй вступній замітці до тих тез пише:

„Ці „тези“ — це причинок до переконання, яке щораз глибше вкорінюється в польському громадянстві, що т. зв. „українську справу“ на землях Річипосполитої треба якнайшвидше, в остаточний і тривкий спосіб розвязати; що відношення до української людности в Польщі треба окреслити в спосіб ясний, чесний та одноцілий; що треба створити такі умовини, в яких співжиття української людности з польською людністю проходилоб на тлі обопільно зрозумілих і шанованих спільних інтересів у згоді з державною рацією польської держави.“

У вступі до самих „тез“ підкреслена велика вага української проблеми:

„Розселення понад 40-міліонового масиву українського народу, що у трьох четвертинах замешкує свої історичні та природні простори над Дніпром, Богом і Доном, при чому решта розсипана в Польщі, Румунії і на історичній землі малярів — Підкарпатській Руси — приналежній покищо до Чехословаччини, надає українській політиці підставове значіння і в закордонній політиці — справа відношення до проблеми створення незалежньої української держави на рідних українських наддніпрянських землях — і у внутрішній політиці — справа відношення до української людности, що живе на тере[нах] Річипосполитої.“

Щодо першої справи, тобто української державности над Дніпром то молоді демократи заняли таке становище:

„У створенні незалежної української держави на українській національній території над Дніпром, Богом і Доном бачимо акт історичної справедливости. Стан, в якому нарід з вищою і старшою культурою підлягає насиллю народу культурно нижчого і зненавидженому большевицькому варварству, вимагає ліквідації. Нарід, що сам знищив свою культуру й цивілізацію, не має ніякого права панувати над іншими народами.“

Тому — кажуть молоді демократи — в політичному інтересі польського народу лежить визволення з під московського ярма всіх народів, що живуть на теперішньому терені СССР. Молоді демократи заявляються за співпрацею Польщі з народами середньої Европи та балтійсько-чорноморського міжморя, серед яких „незалежна українська держава попри заприязнені з нами народи румунський і мадярський повинна відіграти основну ролю.“ Молоді демократи покликуються на спільну польсько-українську боротьбу проти большевиків, яка є для них „символом та заповіддю нової доби“ та підкреслюють, що у „тріюмфальному поході Йосифа Пілсудського до Києва“ бачать „відродження найцінніших національних вартостей нашої культури і політичного розуму як теж лицарських традицій.“

Це так сказатиб — справа заґлобівських Нідерляндів. Молодим демократам — як зрештою багатьом іншим політичним польським ґрупам до ендеків включно — ніщо не шкодить і це їх ніщо не коштує давати українцям незалежність над Дніпром. Це навіть до нічого не зобовязує. Щож торкається українців у Польщі, тобто справи, в якій становище молодих демократів моглоб мати деяке значіння, то вони у своїх тезах кажуть ось що:

„Борючись з усякими проявами міжнародньої діяльности на терені Річипосполитої, протиставимося рішуче тому, щоб українська меншина підпадала під якінебудь впливи і змагання, що йдуть зпоза границь Річипосполитої. Мета наших намірів у ділянці внутрішньої національної політики Польщі, якою є сцілення загалу громадян з державою, буде зреалізована, коли громадяни української національности не тільки стануть на становищі льояльности супроти польської держави, але коли своєю діяльністю виявлятимуть корисну для держави громадянську активність.“

І вкінці у тих „тезах про українську справу“ молоді демократи заявляють свою честь і пошану для „автохтонної польської людности на східних землях“, яка „задецидовала о польскосці теґо обшару“ і домагаються, щоб держава давала тій людности спеціяльну допомогу та окружала її особливою опікою.“

Є якась українська пісенька, так званий безконечник, в якій раз-у-раз повторюється той самий текст із рефреном „Після цеї та й ще цеї“. Таке воно і зі становищем польських політичних ґруп в українській справі. Чим ріжниться становище молодих демократів у тій справі від нпр. ендецького — нехай вони самі скажуть.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Новий пресовий декрет.

Денник законів у ч .89. з дня 22. листопада приносить декрет Президента Річипосполитої з 21. листопала 1938 р. п. з. „Пресовий закон“.

За книжку треба вважати кожний друк понад 32 сторінки.

Всі друки мусять зазначити в польській мові заведення і місця, де видруковані, видані та хто видавець. Директор друкарні видрукувавши перші примірники має обовязок переслати перші три примірники часопису прокураторові та дотичній повітовій владі. Поширювати друк можна негайно після того, як адміністраційна влада дістала обовязкові примірники.

РЕДАКТОРИ.

Кожне число часопису вказує редактора, а коли є відповідальних кількох, тоді треба зазначити інших з тим, за який відділ хто відповідає. Редактором може бути тільки той, хто має право рішати про зміст друкованого матеріялу.

Не може бути редактором той, кого засудили вже раз за державну зраду, за проступок з жадоби зиску або інших низьких мотивів за останні три роки, до 5 років після відсидження кари; ані той, кого засудили тричі за злочин доконаний друком продовж 3 років або до 5 років від часу відсидження кари; ані редактор уже припиненого часопису, не довше як до 2 років.

Хто має намір видавати часопис повинен повідомити про це повітову адміністрацію. Коли влада до 14 днів від хвилини зголошення часопису не дасть відповіді або в раншому речинці дасть звістку, тоді можна видавати часопис. Зголошення тратить свою силу, коли часопис 6 місяців не появлявся.

Коли редактор тратить умовини передбачені пресовим декретом, видавець мусить назначити іншого, а коли цього не зробить, тоді видавець відповідатиме як редактор. За гривни, відшкодування та судові кошти накладені на редактора у звязку з пресовими проступками і які з нього не можна стягнути, відповідає видавець, власник, підприємець або арендатор часопису.

Вуличним продажем часопису може займатися той, хто склале відповідне повідомлення адміністраційній владі. Влада може заборонити продавати на вулиці пресу тим, хто використовує це заняття для політичної пропаґанди, або спричинює вуличну метушню.

СПРОСТУВАННЯ.

Редактор має обовязок помістити безплатно ділове спростування, прислане особою або установою у звязку зі звісткою поданою в часописі. Помістити його треба в найближчому числі часопису в тому самому місці, тим самим друком і таксамо виразним заголовком. Не вільно зміняти присланого тексту спростування ані ослаблювати його значіння якимсь заголовком чи заввагами в тому самому числі. Коли спростування прислано в польській мові треба його безплатно перекласти. Редактор може відмовитися від спростування, коли воно перевищає вдвоє розмір поміщеної вістки чи статті, коли його зміст підпав би карі, коли його форма нарушує мораль, коли там є про справи незгадані у статті, коли його вислала особа, за якою розіслали стежні листи і коли воно прийшло 3 місяці після видрукованої звістки. Коли редактор відмовляється видрукувати спростування мусить повідомити про це дотичну особу і вказати причини.

УРЯДОВІ КОМУНІКАТИ.

Ст. 30. Редактор мусить помістити урядовий комунікат, пересланий на підставі кожночасного розпорядку голови ради міністрів.

Комунікат треба помістити в найближчому числі на місці і друком призначеним для важних відомостей.

Не вільно зміняти присланого тексту ані теж своїми заввагами поменшувати його значіння.

Комунікат до одного числа часопису не може перевищати 250 рядків, рахуючи 6 слів за рядок.

Комунікат треба помістити в мові часопису, безплатно, як треба, перекласти і зазначити, що це переклад.

Урядові комунікати не торкаються фахових журналів ані таких, що появляються рідше, ніж раз тижнево.

ПРЕСОВІ ПРОСТУПКИ.

Розділ 7-ий відноситься до пресових проступків.

Ст. 33. (1) Редактор, якого не признали за справця, нацькувача або помічника, відповідає за те, що допустив через недогляд до появи в часописі твору, що має в змісті ознаки проступку, підлягає карі:

гривни до 3.000 золотих, коли зміст часопису має ознаки проступку,

арешту до року і гривни або тільки гривни, коли зміст часопису має ознаки провини,

арешту до 3 літ і гривни або тільки гривни, коли зміст часопису має ознаки злочину.

(2) Кара арешту присуджена за недогляд не може перевищати кари передбаченої за проступок, якого ознаки має зміст часопису.

Ст. 34. (1) Видавець, управитель графічного заведення, управитель складу друків та кожна інша особа, що розповсюднює друк, підлягає карам, означеним у ст. 33. за те, що допустила через недогляд до появи друку, який не є часописом, але має у змісті ознаки проступку, коли їх не признали справцями, нацькувачами чи помічниками.

(2) Не підлягає карі за недогляд: а) видавець — коли автор знаний судові і його можна поставити перед суд; б) управитель графічного заведення, коли судові знаний і можна перед суд поставити автора або видавця; в) управитель складу друків та інша особа, яка друк поширювала, коли на друку зазначене заведення, що в ньому друк відбили, хіба, що той, що поширював друк знав би або на підставі якихсь обставин міг передбачити, що означення заведення незгідне з дійсністю.

Ст. 35. Проступки означені у ст. 33. і 34. можна буде переслідувати законом таксамо, як проступок, якого ознаки має зміст друку.

Ст. 36. (1). За злочини і провини доконані у змісті друку, суд попри кару позбавлення свободи, передбачену законом, карає гривною від 200 золотих.

(2) Злученої кари щодо гривен нема.

Ст. 37. (1). На випадок засуду за зневагу у змісті друку суд може признати покривдженому на його внесок надолуження у висоті до 10.000 золотих за зроблену йому моральну шкоду.

(2) Признання надолуження не стоїть на перешкоді, щоб доходити дальших шкід цивільною дорогою.

Ст. 38. (1) Коли зміст друку має ознаки проступку, суд наказує як додаткову кару конфіскату друку. Коли справця не можна переслідувати або його не покарали, конфіскату наказується як засіб забезпеки.

На випадок доконання проступку проти порядку, суд наказує конфіскату друку тільки тоді, коли окремий припис так постановляє.

(3) З конфіскатою суд може получити знищення плит і форм, що служать до виконання друку.

Ст. 39. (1) Коли зміст часопису має ознаки злочину або провини особливої ваги, які переслідується з уряду, суд може на внесок прокуратора наказати припинення часопису на час від 6 місяців до 5 літ або назавжди, коли з багатократних конфіскат виходить, що дальше його видавання загрожувало би публичному порядкові.

(2) Припис ст. 38 уст. (1) приноровлюється відповідно.

(3) Присуд суду І. інстанції, яким наказано припинити часопис, негайно викональний.

Ст. 40. Хто має маєткову особисту користь за занехання проголошення в друку вістки або твору чи теж його частини, або такої користи домагається чи приймає її обіцянку, підлягає карі вязниці до 2 літ і гривни або арешту до 2 літ і гривни.

Ст. 41. (1). Хто: а) робить передруки сконфіскованого або забраного друку в частині, що спричинили конфіскату або забрання; б) видає часопис, що його суд припинив або такий, що тільки незначно ріжниться від припиненого; в) поширює друк сконфіскований, забраний або такий, що не має дебіту або припинений часопис — підлягає карі арешту до 3-ох місяців і гривни до 3.000 золотих.

(2) Суд наказує конфіскату друку.

Ст. 42 (1). Редактор, що провинився проти приписів ст. 27—29 про спростування, підлягає карі гривни до 2.000 золотих.

(2) Суд наказує, одночасно з карою, обовязок умістити спростування в означеному речинці.

(3) Переслідування ведеться з приватного обвинувачення, коли спростування надіслала приватна особа або установа.

(4) На випадок невміщення спростування в речинці, що його наказав вирок, редактор підлягає карі гривни від 500 до 3.000 золотих. Суд наказує одночасно з карою конфіскату кожного числа часопису, яке появиться після речинця означеного у присуді до проголошення спростування, аж доки спростування не появиться.

(5) Заскарження присуду не спинює його виконання щодо обовязку вмістити спростування як теж щодо конфіскати по думці уст. (4).

43. (1). Редактор, що провинився проти приписів ст. 30, 31 про урядові комунікати й оголошення, підлягає карі арешту до 3 місяців і гривни до 3.000 золотих.

Дальші постанови торкаються кар для управителів графічних заведень і т. д.

ПРОЦЕДУРА В СПРАВАХ ПРЕСОВИХ ПРОСТУПКІВ.

Розділ 8 відноситься до процедури в справах пресових проступків. Осуд про них належить виключно до компетенцій судів. Місце проступку устійнюється згідно з місцем появи друку. Про конфіскати каже ст. 52:

(1) Повітова влада загальної адміністрації, прокуратор або суд можуть наказати заняття друку, коли входить у гру проступок, що його переслідують з уряду і може потягнути за собою конфіскату.

(2) Заняти друк на почті з закритого листа можна тільки на підставі постанови суду. У випадках, у яких не можна зволікати, прокуратор і влада загальної адмінстрації можуть зажадати стримання висилки друку аж до часу отримання постанови суду, але не довше як на три дні.

(3) У справах, в яких переслідування ведеться з приватного обвинувачення, заняття друку може наказати тільки суд на внесок обвинувача, що внесе рівночасно акт обвинувачення.

(4) Заняття друку може наказати тільки влада місцево компетентна (ст. 51).

Дотичні постанови доручають негайно видавцеві й управителеві друкарні і редакторові. Влада може заняти друк удруге, коли на місце сконфіскованих уступів вставлено нові уступи, які мають ознаки проступку. Адміністраційна влада повинна за 24 години від заняття доручити прокураторові зарядження у справі заняття, зацікавленому прислуговує право зажалення на зарядження адміністраційної влади чи прокуратора. Коли влада не признає зажалення умотивованим, пересилає його з актами до окружного суду за 48 годин від часу, коли воно вплинуло. Окружний суд розглядає справу до 14 днів на неявному засіданні. Коли суд знає автора, видавця, редактора, управителя друкарні, повідомляють їх про розправу у справі за пресовий проступок. Тим особам прислуговують права обвинуваченого.

В розділі про предметову процедуру є постанова, що про внески у справі конфіскат рішає окружний суд на неявному засіданні, про яке повідомляється особи, управнені до відшкодування на випадок відхилення заняття. Ст. 66. торкається припинювання часописів.

Ст. 66. (1). Суд наказує окремою постановою припинення часопису згідно зі ст. 39. уст. (1), коли входять у гру умовини означені в тому приписі, а процедуру проти справця припинено або її занехали внаслідок смерти, передавнення або іншої обставини, що виключає переслідування.

Останні розділи 10. і 11. відносяться до упадку заняття й відшкодування за заняття друку (у висоті справжніх коштів) та до переходових приписів.

Малярський конкурс.

Ще на весну цього року п-ні Л. Малицька проголосила досить рідку в нас нагороду — за ріжні малюнки з окресленою тематикою: релігійні, історичні, краєвиди. Тепер в одній із саль Природничого Музею НТШ. маємо змогу оглянути виставу всіх надісланих і виріжнених праць.

Виринає питання: наскільки конкурс сповнив своє завдання? Нам здається, що він, як і всі майже наші конкурси, має надто приватний характер. Цю справу порушували в нас уже безліч разів ріжні мистці. Конкурс, такого роду, як цей, матиме успіх тільки тоді, коли справу покласти на широку організаційну площину, себто коли буде **почесний комітет** (який легко зібрати), **наперед визначене жюрі** (без якого ніякий мистець, що себе шанує, не пішле ніде своїх речей) і взагалі, те конкурсове оформлення, без якого на Заході годі уявити собі будь-яку подібну імпрезу чи на образи, чи вірші, чи королеву краси і т. д. Пишемо про ці сутоорганізаційні справи на те, щоб надалі оминути зайвих і непродуктивних витрат! Також, здається нам, краще улаштовувати такі імпрези при якихось більших виставах, з огляду на більшу скількість матеріялу і глядачів.

Все написане не торкається шляхетного і рідкого в нас почину п-ні Л. Малицької, якій зокрема належиться слушна подяка від громадянства.

Сама вистава, важко сказати, щоб мала якийсь рівень. Не з усім вибором нагороджених речей можна погодитися. На боці лишились напр. два карпатські пейсажі (16, 17) невідомого автора, може найсильніші речі на виставі. Нагороджені Мадонни не є ніякими творами стилю або типова „васнецовщина", або коліровий фотографізм на тлі византики. Властивих історичних образів не було, що й жюрі взяло під увагу, даючи нагороду за піврелігійний образ. Речі Конаша, при всій талановитости їх автора, тільки копії стилю Новаківського. Ніодного з наших видатних баталістів на виставі не бачимо. Таксамо такий сильний у нас пейсаж слабо заступлений. Нагороджений малюнок Обаля має фатальну бурачково-фіолетну хмару. Незла є реалістична річ ч. 10.

С. Гординський.

Новеля до карної і цивільної процедури.

В „Деннику Законів" з 22. ц. м. появився декрет президента, що вводить зміни до карної і цивільної процедури. І так новеля передає городським судам провини зі статтей: 129, 130, 131, 133 і 200 к. к., що їх дотепер розглядали окружні суди. Далі новеля постановляє, що підсудний не може мати більше ніж трьох оборонців чи пак адвокатів. Підчас ревізії поліція обовязана показати особі, в якої переводить ревізію, відповідну постанову судді або прокуратора. У випадках наглої ревізії поліція обовязана показати особі, в якої переводить ревізію наказ начальника поліції або свою службову легітимацію. На домагання особи, в якої переведено ревізію, доручують їй постанову про затвердження ревізії до 7-ох днів від зголошення такого домагання.

Розправу при замкнених дверях вестимуть тоді, якщо явність розправи або її частини моглаб нарушити добрі обичаї, викликати публичний неспокій або виявити обставини, що їх слід зберігти в тайні з огляду на безпеку або [illegible] інтерес держави. Розправи за зневагу є [illegible] лише тоді, якщо цього зажадав той, що вніс акт обвинувачення. Вкінці у справах, що відбуваються при замкнених дверях, суд не є обовязаний подавати мотивів присуду.

Друга частина декрету поширює компетенцію городських судів у маєткових справах [illegible] 1.000 до 2.000 зол. Касацію можна буде внести в цивільних справах щойно у справах від 1.500 зол. (дотепер від 500 зол.). Далі адвокати будуть обовязані оплачувати позви, для яких є постійні оплати. Новеля змінила теж компетенцію коморників даючи їм змогу ділити суми, здобані з екзекуції, що їх дотепер ділили городські суди.

Кружляють теж поголоски, що в найближчому часі появиться декрет про охорону держави.

Жіноча сторінка.

За чисті характери.

У „Ділі" з 4. жовтня ц. р. у звістці про заняття військами Заользя подано між іншим такий інцидент з посадником Тешина: Коли шлеський воєвода Гражинський оглядав дирекцію поліції у б. чеському Тешині, приступив до нього посадник міста Кождонь з членами міської ради, щоб передати йому ключі міста і квіти. Воєвода не приняв їх і заявив: „Любимо ясні ситуації та цінимо означені характери, тому шануємо чесних чехів та німців, але не можемо терпіти ніяких посередніх типів. Не можу приняти від вас ключів ні квітів, прийму їх від інших людей".

Слова воєводи Гражинського годі поминути мовчанкою. Головно наші жінки, матері чи виховниці, повинні подбати, щоб довірена їй молодь не виростала на посередніх типів, якими погорджує ціле людство. Годі уявити собі, що ділося в душі посадника Тешина Кождоня. Історична хвилина — рідні війська занимають Тешин, представник рідного народу не може приняти від нього ключів ні квітів! Кидає слова — страшні слова, на які заслугує кожний хамелеон, кожний, для якого батьківщина там, де йому добре. Жінка мусить чувати, щоб доля посадника Кождоня не стрінула колись її рідних.

Характер, вдача і нахили дитини у великій мірі залежні від виховання. Яка дитина — така молодь, яка молодь, такі майбутні провідники народу. Якіж засоби ведуть до доцільного виховання? У нашій силі є один найважніший засіб, щоб молоде покоління стало краще, благородніше та визначалося ясним, означеним характером — а саме: самому бути добрим, благородним і не кривити душею. Дитина вдивляється у маму як у найкращий зразок поведінки, жадібно хапає кожне її слово, потім із критицизмом стежить за кожним її кроком і велике це горе, коли мама не піде за голосом накиненої нею правди. Непошанування суспільної моралі, поважного становища чи віку, важко тяжить над вихованням молодого покоління.

Та в першій мірі мусимо берегти самі себе бо як не чуємо, коли члени нашого тіла ростуть, волос сивіє, тіло більшає, так не чуємо, як душа поволі зміняється. Стежім кожного дня в чому ми поступили вперед, а в чому помилилися. Вершок жіночої досконалости осягнемо тоді, коли серце і розум зіллються в одну цілість, а першим вістуном духового розвитку є блиск внутрішнього спокою, віра у власні сили. Іноді і сіра буденщина вимагає від жінки великого геройства, та ця саможертва мусить бути свідома, самовідречення — горде.

Другим засобом, щоб молодь не виростала на половичних типів є конечність привчати її зранку до жертвенности. Сьогодні зуміє відмовити собі забави, кіна, улюбленої страви чи вибагливої одежі, завтра запанує над собою при виборі в подружжі, омине невідповідну пару — врешті не буде торгувати душею, хочби довелося виректися вигідної, але нечесним способом осягненої цілі. Чисту совість, чесне життя, буде цінити вище над усяке добро. Великим завданням виховання є берегти молодь перед песимізмом. Нераз треба вилити ціле море добра, щоб затопити гірку хвилину, а в поборюванні малодушности все більше поможе капля меду, ніж бочка оцту.

Щоб молодь виростала на одиниці із означеним, ясним характером, мусить у родинній атмосфері панувати ясна думка та ясні ситуації.

Нехай діти знають, що батьки думають про переживані події і самі вчаться оцінювати все довкола чесно та сміливо.

М. В. Д.

Заболочена візита.

— Орисю, прилагодь дещо до чаю. Завтра прийде до нас мій товариш Бойчук.

— Ооо!

— Ноно! Ти може невдоволена. Бойчук добре вихований, симпатичний і веселий.

— Аж на те болото!

— Не розумію.

— Зверни тільки увагу, які він буде мати заболочені черевики! А той килим! Я по останній його візиті не могла його відчистити. Хочби купив собі нарешті кальоші.

Пане Бойчук, якщо довідаєтеся про ту розмову ваших приятелів, то зрозумієте, як кривдите ту, яка вас гостить. За її ласкавість — платите їй заболоченням килиму, на який вона так довго ощаджувала!

Кажете, що на вулиці, де мешкаєте, болото — але такою вимівкою чи оправданням килиму не відчистите. Що панию Орисю обходить ваша вулиця?

Не булоб це добре, щоб ви собі таки купили кальоші? Кажете, що вам це не подобається, що в них зле ходити? Хочете може спробувати тріпати заболочений килим, або може хочете спробувати відчистити заболочену підлогу?

Як думаєте, не повинні ми про те сказати і всім іншим паням і панам. Нехай с бі усвідомлять, що і та найприємніша візита — якщо залишить по собі болото, залишає неприємний настрій. Будьмо уважні до пані дому, домашньої помічниці і взагалі до кишені наших ближніх.

Лю-Ко.

Наші рукавички.

Рукавичка елеґантної пані це дуже важне доповнення до її туалети. Для загального вигляду рукавичка має не менше значіння як капелюх, торбинка, навіть черевичок. Але щоб та рукавичка дійсно гарно доповнювала вигляд елеґантної пані треба, щоб вона тому свому завданню вповні відповідала, головне, щоб рукавичка завжди мала свіжий і привабливий вигляд. Може нараз і з недорогого матеріялу, але чиста, свіжа рукавичка може бути навіть оздобою туалети елеґантної пані. Отож мусимо вміти поводитись з рукавичками, все підтримувати їх свіжий і елеґантний вигляд. Ось кілька рад, як відчищувати та прати рукавички з ріжного матеріялу.

Рукавички з тканини.

Рукавички бавовняні, вовняні, що імітують шведську шкіру, трикотові перуться як панчохи, т. є. в легко теплій воді з миляним порошком (наше „Атмо"). До води, що нею сполочуємо рукавички, добре є додати бораксу чи кухонної соли, а тоді вони не стратять свіжого, гарного коліру.

Рукавички шовкові.

До води, в якій перемо шовкові рукавички добре додати пшоняних висівок, а добре виправши переполокати їх в легкім вигарі чаю, додавши до того дрібочку цитринового кваску.

Рукавички з мягкої шкірки до прання.

Випрати рукавички в літеплім миленню. Виполокати їх кілька разів у воді такої самої температури, витиснути з них воду, не скручуючи їх, вирівняти гарно кожний палець і розіслати їх на рушнику (не вішати). Сушити здалека від вогню і час до часу розтягувати їх обережно, щоб не корчились.

Тим самим способом перемо рукавички замшові, лише до води, якою востаннє рукавички сполокуємо, добре додати кілька крапель ґліцерини, щоб шкірка не стратила на своїй ніжности.

Рукавички з чорної шкіри.

Чорні шкіряні рукавички дуже часто витираємо на долоні і тоді видно білу шкіру і взагалі виглядають вони як старі. Щоб ті сліди знищення затерти, добре є намастити знищені місця мішаниною китайського тушу з оливою. Це дуже рукавичку відсвіжить.

Рукавички зі шкірки „ґлясе".

Найліпше і найскоріше є прати такі рукавички в бензині, але це прання дуже часто кінчається нещасливими випадками, а вже особливо взимі, тоді коли майже в кожній хаті горить у печі. Коли уникаємо такого небезпечного прання то можемо спробувати відсвіжити рукавички такою пастою: 30 ґрамів марсельського мила розпустити в 100 ґрамах води. Коли мило прохолоне, додати 1 ґрам цитринової есенції і стількиж вапна. Тим добре натирати рукавички, аж поки не відчистяться.

—o—

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ

В понеділок дня 21. ц. м. витав клюб незвичайну Гостю. На запрошення управи прибула п. **Герміна Шухевичева.**

Саме цього року минає пятьдесятьліття її громадянської праці. Як знаємо, ця невтомна жінка довгі літа стояла в проводі наших жіночих товариств. Більшість їх повстала за її співучасти або почину. Тому історія жіночого руху в нас мусить насвітлити поруч із працею Наталії Кобринської, її громадську діяльність.

На клюбовому вечорі започаткувала це п. Ольга з Барвінських Бачинська. У короткому рефераті подала всі етапи громадської праці п. Шухевичевої, так як їх памятала. Воно почалось співучастю в оснуванні „Бояна", пізніше прогулькою цього товариства на виставу до Праги. Вже в черговому році повстав у Львові „Клюб Русинок". Етапами праці „Клюбу" були фантова льотерія на памятник Шевченка, збірка вишивок на Краєву Виставу в 1894 р. і видання тих узорів друком. Попри те Клюб оживив значно товариське життя, влаштовуючи аматорські вистави та суботні вечерниці на „Бесіді". Заслугою його були також літературно-дискусійні вечорі, що внесли новий подих у наше життя. У „Клюбі" повстала ідея використання наших народніх вишивок і привела до засновин коопп. „Труд". П. Герміна Шухевичева віддала себе цій новій установі. Кільканадцять літ вела її як голова Надзірної Ради до чимраз кращого стану. Підчас війни вже референтка зустрілась із п. Шухевичевою в допомоговій акції воєнним сиротам, де сповняла функцію заступниці. На цьому закінчила п. Бачинська свій живо та з гумором виголошений доклад.

Оцю сильветку жінки-громадянки доповнила письменниця Катря Гриневичева. Прикмети її, як матері й дружини, могли все бути зразком української матрони. Дім п-ва Шухевичів був наскрізь гармонійним середовищем, де збігалося все українське життя. Через цей дім протікали також соборницькі тенденції; тут завжди можна було стрінути когось знад Дніпра, а коли й не гостя, то принаймеще літературну новину звідтіля.

Приглядалась праці п. Шухевичевої також п. Олена Залізняк. Тому розказала клюбовим членкам дещо з вражінь своїх студентських літ. Наприкінці забрала голос п. Олена Бережницька-Будзова. Як подруга доньок п. Шухевичевої, зжилася близько з її домом. Тому подивляла завжди вміння п. Шухевичевої погодити конфлікти і порозуміння. Коли молоді „еманципантки" рішили заснувати Кружок українських дівчат, щоб відокремитись від „Клюбу Русинок", то п. Шухевичева найшла раду на те. Запропонувала їм спільну домівку, а потім і співпрацю в ріжних випадках, так що конфлікт замість загостритись, притупився

Вечір закінчився свобідною гутіркою при склянці чаю.

Чергові сходини дня 28. ц. м. присвячені знов літературній темі. **М-р Ірина Любінецька розкаже „Кільна відслон із життя Марка Вовчка"** на підставі листування письменниці.

ГОСПОДАРСЬКІ ПОКАЗИ.

Останній показ „Нової Хати" був присвячений морській рибі. В останніх часах вона почала показуватись у Львові та мало відома нашій публиці й тому майже невживана. П. Наталка Гаврих-Костецька розказала про її роди й спосіб приготови. Найбільш популярна риба це дорш, що разом із тим дуже дешевий і поживний. Неприємний його запах. Але при допомові деревного вугілля можна при варенні його позбутися.

Також смашні дуже є свіжі оселедці, т. зв. мерлявн. Їх можна смажити або маринувати. Дуже цікавий спосіб приладжування показала п. Гаврих-Костецька. А саме всмажені на оливі оселедці уложила в слоїку й залила помідоровою підливою. Мають бути знамениті.

Черговий показ відпав, бо „Нова Хата" влаштовує в цьому тижні ряд показів у Дрогобичі. На запрошення Союзу Українок покаже там п. Гаврих-Костецька раціональне варення, а саме мясні страви, печиво, канапки, лакомини; овочеві перерібки. Оцей 5-денний курс закінчиться 26. ц. м. зразковим прийняттям.

—o—

КІЛЬКА МОДНИХ НОВИНОК.

Костюм з чорної велютини, а замість ґудзиків два великі помпони з сріблистого лиса. До того шапочка з того самого футра.

Інший костюм з синявого велюру прикрашений лише одною великою кишенею з ясного лиса.

Зарукавки великі, але до плащів, що мають футряні маншети зарукавків не носять...

Сторінка без політики.

Чому первісні люди мали здорові зуби.

Узублення людських черепів із передісторичних часів доказує, що тодішні люди назагал не знали зубних недуг. Черепи, що походять із пізніших часів мають чимраз гірше узублення. Учені пояснюють це в той спосіб, що винахід горшків та їдження варених страв вплинуло фатально на людські зуби. Бо варені страви тратять багато субстанцій, що мають вапно, яке грає, як відомо, дуже важну ролю при творенні кістяних тканок у дітей. Тому теж недостача тих субстанцій впливає погано на стан зубів. Крім того виварені страви мають вітаміну „Б" ,або в дуже малій скількости. або не мають її зовсім. А ця вітаміна грає теж велику ролю у звязку зі станом зубів.

Згодом люди мали чимраз гірші зуби, аж вкінці підчас володіння останніх французьких королів дійшло до того, що важко було найти 30-літнього мужчину, або 30-літню жінку, що малиб хоч кілька здорових зубів. Наслідки того були дуже погані, бо як згадують тодішні літописці, то навіть найелегантніші пані й й панове мусіли постійно мати перфумовані цукорки, щоб їх запахом убити погану вонь, що йшла з уст.

Нижчі шари тодішнього громадянства мали здоровіші зуби.

На думку стоматольоґів, головною причиною того явища є те, що бідніше населення тодішніх часів їло виключно разовий хліб, який треба краще жвякати від питльованого хліба. Таким чином разовий хліб прочищував усе краще зуби. Крім того разова мука має хропуваті частини, які незвичайно добре впливають на емалію зубів.

—o—

Подружжа і театр.

Один із мадярських часописів подає веселий дотеп про молоду театральну зірку, хоч не подає при тім прізвища. Перед кільканацяти днями зірка пішла до директора театру і заявила йому, що за кілька тижнів виходить заміж. Збентежений тою заявою директор порадив артистці, щоб вона, якщо справді рішилася на шлюб, не подавала цього бодай на кілька місяців до прилюдного відома.

— А що буде по кількох місяцях? — запитала акторка.

— По кількох місяцях— відповів директор — буде вже напевне по розводі.

—o—

Швеція мала вже перед 350 роками панцирники.

Технічний музей у Стокгольмі дістав цими днями оригінальний доказ, який стверджує, що шведська фльота мала вже в 1586 р. панцирні кораблі.

Німецький подорожник, який у 1586 р. відвідав Швецію, споминає в описі тієї подорожі теж і про те, що він бачив корабель, якого стіни його сильно зацікавили. Між бічними стінами знаходився грубий залізний матеріял, який мав хоронити корабель перед гарматніми стрільнами ворожої фльоти.

Ці інформації містяться у творі, що вийшов 1866 р. у Штутгарті. Той твір подає „звідомлення заможнього громадянина Ільму" у Віртемберґу на прізвище Самуеля Кершеля з подорожі до Швеції в 1586 р. У своїй подорожі по Швеції Кершель цікавився воєнними кораблями, що стояли під якором на морі недалеко міста.

Він описує найбільший із тих кораблів під назвою „Великий Змій" та подає, що це був „сильний і певний" корабель. До того він ще додає: „Мені сказали, що простір між обома бічними стінами виповнений залізом, щоб гарматні стрільна не могли пробити стіни та ушкодити корабля".

Той опис доказує, що Швеція мала панцирні кораблі вже перед 350 роками, отже скорше, ніж усі інші держави на світі.

—o—

Ґанґстер у спідниці.

В малім селі недалеко югославянського міста Марібор трапилася доволі рідка подія, а саме поліція арештувала перед кількома днями 22-літню дівчину під замітом грабункових нападів. Як подають звідомлення жандармерії, згадана молода жінка з незвичайно привабливим виглядом та прегарними пропасними очима знайомилася з багатими мужчинами, яких відтак тероризувала револьвером і приневолювала віддавати свої портфелі. Коли її зловили, вона заявила себе учителькою. Як згодом, підчас слідства виявилося, гарна ґанґстерка є студенткою, що на неї поганий вплив мала лектура кримінальних повістей.

„Небавом" згасне сонце.

Сонце, як і багато інших звізд випромінює зі себе дуже багато енергії. Проміювання зменшує постепенно його вагу. Знаємо навіть до якої міри: вже від тисячі міліонів літ сонце тратить кожного дня 360 міліярдів тон.

Автім, як відомо, сонце складається з незвичайно важких частинок. Кубічний центиметер матерії важить майже 100 кг. Сонце — це вже стара звізда й астрономи кажуть, що воно небавом згасне.

Та покищо не маємо потреби боятися, бо те „небавом" значить на рахунок астрономів — міліярди літ.

Льокомотиви опалювані деревом.

У німецькій пресі появилися вістки, що фінляндські державні залізниці мають плян обмежити в 1939 р. зужиття вуґілля на 10 прц. У звязку з тим пляном вуґілля зуступлять твердим деревом, якого вживатимуть у 35 льокомотивах, що їх спеціяльно пристосують до цього роду палива.

Найцікавіше в цьому те, що дерева вживатимуть як палива до льокомотив, не зважаючи, що вуґілля в ужитті 20 прц. дешевше від дерева. Кажуть, що той поуин ... зоської точки погляду корисніший, хоч коли йде про техніку, має він мінімальне значіння, бо матиме практичне значіння в комунікації особових поїздів і то лиш на невеликих віддалях.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає; з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу: щоб винищити його геть-чисто! В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ" — книжечка „Просвіти".

ГОСТРІ ОПІКУНИ МОРАЛІ.

У дальматійськім місті Меткович трапилася недавно весела подія, яка стала не лиш сензацією доокольничих мешканців, але опинилася теж і на шпальтах багатьох часописів.

А саме міська рада, на внесок посадника звільнила з праці капельника міської орхестри з тієї причини, що в темній вулиці поцілував одну з панянок проти її волі. Кажуть, що всі молоді люди збирають підписи, щоб зголосити протест проти гострого рішення міської ради.

НАЙШВИДША РІКА

У ріках пливе вода найшвидше посередині течії, під самою поверхнею. З усіх рік на світі найшвидше пливе Амазонка. Скорість її течії є 3 м. на секунду. Деякі гірські струмочки пливуть 6 м. на секунду

—o—

ПРОМІННЯМИ РЕНТҐЕНА ВИКРИВАЮТЬ ФАЛЬШУВАННЯ МУКИ.

Останніми часами фахівці вживають чимраз частіше променів Рентґена, щоб визначити фальшування харчевих продуктів. Між іншим при допомозі тих променів можна зовсім легко ствердити чи в муці є борит або частинки олова.

Через чисту муку ці промені проходять без перешкод.Колиж мука має металічну домішку, її відбитка буде менше або більше затемнена!

КИТАЙЦІ ПРОТИ ЦІЛУНКІВ

Як відомо, китайські націоналісти заповіли війну европейському одягові. Тепер китайська Ліга повела новий наступ, а саме її члени складають присягу, що закинуть европейський звичай, поширений в Китаю, а саме перестануть цілуватися.

ПЕРЕДІСТОРИЧНЕ ВІДКРИТТЯ

У місцевості Сан Антоніо к. Вальпараїзо відкрили могилу, в якій знайшли вази з випаленої глини і 5 бронзових нараменників, які на підставі оцінки знавців походять із 1000 р. перед Христом.

З польської преси.

Брехня на брехні їде

АБО НОВИЙ МІШОК БАНАЛЮК П. САРА.

Знаний вже нашим читачам з ріжних своїх протиукраїнських вискоків п. Сар, співробітник краківського „ІКЦ", в найновішому числі того часопису (ч. 326 з 25-го листопада ц. р.) знову пописується своїми мудраціями на тему української справи й українства взагалі. Всі його мудрації на цю тему ми вже здебільша знаємо, вони зводяться до „німецької інтриги" та до твердження, що „українство ніколи не мало власної думки і власного політичного змислу, якого змістом було би добро руського народу, що від віків співживе на одній землі з польським народом." Цим разом уся злість п. Сара звернена проти Праги та проти Берліна за те, що вони творять „антипольський Піємонт" на Закарпатті. Ясно, що при цьому дісталося на горіхи й українцям, що вони

„затратили вже давно змисл політичної думки, що могла би принести користь руському людові. Руські маси, що живуть спільно на одній землі з поляками і звязані з поляками вузлами посвоячення, крови пролитої спільно в боротьбі з ворогом, традицією, культурою, словом усім, — це тільки знаряддя, що служить реалізації амбітних цілей.

„Не навчилися ці політики (тобто українські — ред. „Діла") нічого. Засліплені ненавистю до Польщі, не добачують ані чеської трагедії ані суттєвих причин залому Чехословаччини... Не бачать тієї основної правди, яка пливе з науки історії, що русини мають тільки один шлях, а саме спертися на сильну і велику Польщу. Всяка інша концепція для руського народу самогубна. Доказом на це є стан, який уявляє собою сьогодні совітська Україна.

Не маємо найменшої охоти полемізувати з п. Саром. Можемо його тільки запевнити, що українські політики добре знають причини залому Чехословаччини. Не знає їх або не хоче собі їх зясувати тільки п. Сар та йому подібні. Замість цього він витикає українським політикам „політичні помилки та засліплення", яких наслідки п. Сар так представляє:

„В першій лінії обсервуємо серед русинів тривожний заник релігійних почувань, що виявляється то в рості сектанства, то в апостазії, в релігійному індиферентизмі і навіть просто в матеріяльному атеїзмі.

„Довело до цього передовсім політиканство священиків, зматеріялізування до ґрунту руського клиру. Священики, заняті політикою, не звертають уваги на релігійні справи, залишаючи їх облогом. Руська інтеліґенція зі своєї природи байдужна під релігійним оглядом. Церкву признає єдино як знаряддя до політики, а особливо до боротьби з Польщею.

„Руський селянин, баламучений розполітикованим клиром і ріжними агітаторами, відноситься до релігії щораз байдужніше. З усіх дотеперішних вірувань, які мав, залишається йому східний, повний величі церковний церемоніял. Поза тим вже нічого."

Досить цього цитату, щоб наші читачі переконалися, чим п. Сар та „ІКЦ" годують свою читацьку публику. Радимо самому п. Сарові заглянути до котроїнебудь нашої церкви — там він наглядно побачить релігійну байдужність українського народу, сам переконається про брехні, якими начинив свою статтю.

Та п. Сар посунувся багато дальше. Він покористувався останньою статтею еп. Хомишина, що була передрукована в „Ділі" і вмовляє в польське громадянство, що еп. Хомишин:

„з огірченням говорить про атеїзм українських політичних провідників, говорить про упадок віри серед руського вчительства, яке на зібраннях у Станиславові ухвалило викинути науку релігії зі школи. Говорить із острахом про майбутнє, про те, що збаламучені селяни де-не-де почали вже виганяти попів з парохій."

Чи уявляєте собі, що подумає собі польський читач вичитуючи те все? Подумає, що серед українців діються жахливі речі, що ті українці взагалі страшний народ, отже треба їх і т. д. А тимчасом еп. Хомишин, хоч і написав подібні речі, але писав — інша річ слушно чи неслушно — про 1918-ий і 1919-ий рік. Але п. Сар це дискретно промовчує й умисно так цитує, що читач переконаний, що все те діється тепер. Як назвати таку роботу? Гадаємо, що автор статті, яку п. Сар у такий своєрідний спосіб зацитував, подбає про те, щоб це відповідно спростувати.

Гнів проти союзника.

В одному з останніх чисел тижневика „Меркуріюш Польскі" пише Ю. Бабінський:

„Нарешті знаємо, хто є головною перешкодою на шляху спільної польсько-мадярської границі. З закордонної преси довідуємося, що це в першу чергу Румунія протиставиться цьому плянові. Злобна завись Румунії ставляє нині опір одній із найосновніших проблем польської великодержавности. Все ті самі. Зрадницька з часів Альбрехта Волощина лишилася вірною своїй брудній традиції. Румуни лякаються, що зі зростом польсько-мадярської сили прийде час, коли заговорять про зрабований на Мадярщині Семигород. Вони лякаються саме за цей зрабований Семигород. Господь Бог має доволі часу, але він справедливий. Ми дістанемо польсько-мадярський кордон, хочби і проти наших фальшивих „союзників". Одначе цю зраду матимемо в памяти і пригадаємо собі її у слушну хвилину. Саме тоді, коли прийде черга на Семигород. І колись заговоримо про Семигород, напевно заговоримо про нього."

Щоб зрозуміти натяк „Меркуріюша Польского" до часів Альбрехта треба таке пригадати: Польський король Ян Альбрехт, внук Володислава Ягайла, вмашерував був до Молдавщини та Волощини, щоб під претекстом боротьби проти турків, придбати для свого брата самостійне князівство. Одначе румуни заманили поляків у буковинських лісах у засідку і цілковито побили. В наступному році Польща мусіла бути свідком факту, що турки дійсно вмашерували й обдарували престолом Молдавщини та Волощини автохтонного господаря, завзятого ворога Польщі та Ягайлонів. Алюзія „Меркуріюша" — як бачимо — трохи шкутильгає.

Праський уряд домагається міжнародньої ґарантії кордонів

Як подає ПАТ, у Празі появився урядовий комунікат, який стверджує таке: З огляду на остаточне урегулювання кордонів Чехо-Словаччини з Німеччиною, Польщею та Мадярщиною, уряд поробить заходи, щоб дістати ґарантію для нових кордонів держави.

Словацько-мадярський конфлікт.

Взаємовідносини між словаками та мадярами незвичайно загострились. Мадярська влада усуває чеських та словацьких кольоністів, що поселились у минулих двацяти роках на областях, які на основі віденського арбітражу відійшли до Мадярщини. **Реагуючи на те, словацький уряд звелів перевести реєстрацію майна мадярських громадян на Словаччині і загрозив, що вивласнить усе те майно без відшкодування і поселить на цих землях усунених мадярами кольоністів, якщо мадяри не дадуть їм відшкодування за вивласнення.**

Енерґічне становище словацького уряду живо коментують у праських та будапештенських політичних колах. Не виключене, що дійде ще до дальших комплікацій між Словаччиною та Мадярщиною також на тлі нищення мадярами словацького шкільництва та всіх культурних словацьких надбань за минуле двацятьліття.

НОВИЙ АПОСТОЛЬСЬКИЙ ЛЕҐАТ В КАНАДІ.

До м. Квібеку в Канаді, прибув кораблем „Емпресс оф Брітейн" новоназначений апостольський леґат для Канади і Нової Фундляндії архиепископ Ільдебранд Антонютті. Нового представника апостольської Столиці привітали найвищі церковні достойники і представники державної влади. Новий папський леґат архиепископ Антонютті це ще молодий чоловік, бо має тільки 40 років життя. Уродився у північній Італії і перед своїм назначенням у 1936 р. був апостольським леґатом до Альбанії. Служив при посольствах у Китаю та в Еспанії. Опісля був ватиканським шарже д'афер у Бурґосі, столиці еспанського національного уряду.

—o—

ЧОМУ УРЯДОВО НЕ ЗМІНЕНО НАЗВИ НА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

„Последнія Новости" з 20. ц. м. подають із Праги причини чому дотеперішньої назви Підкарпатська Русь не змінено на Карпатську Україну. Як відомо територію Закарпаття прилучили до ЧСР у сенжерменському договорі під назвою Підкарпатської Руси. Тому теж виявилося, що юридично годі було змінити назву території.

Зате у конституційному законі вміщено проєкт, який каже, що автономний сойм Закарпаття сам матиме право змінити назву.

—o—

НОВА МАПА.

Львівські часописи подають за „Курієром Варшавським", що в Празі від кількох днів між журналістами ходять німецькі мапи, видані в Ляйпціґу перед кількома місяцями з закресленими кордонами „Великої України" і то не тільки властивої України над Дніпром, але також Східної Галичини, Білоруси і значної частини східних земель Польщі".

—o—

БОЛЬШЕВИКИ БУДУЮТЬ ПАРКАН ЗДОВЖ ПОЛЬСЬКОГО КОРДОНУ.

Як подають з погранична, в околиці Здолбунова почала совітська армія будувати здовж польського кордону паркан, високий на 3 і пів метра та засіки з кільчастого дроту. Ходять поголоски, що такі паркани збудують здовж цілого польського кордону.

Населення з прикордонної смуги масово вивозять у глибину краю.

—oo—

НІМЕЧЧИНА НЕ ВІДКЛИЧЕ СВОГО АМБАСАДОРА З ЛЬОНДОНУ.

Деякі льондонські щоденники (як „Дейлі Телеграф", „Дейлі Мейл" і „Дейлі Експрес) принесли вістку, що Гітлер задумує відкликати з Льондону амбасадора Дірксена, щоб він зложив звіт про дискусію у палаті громад на тему положення жидів у Німеччині. Амбасадор мав би не вернутися до Льондону. Гітлер задумує наслідувати през. Рузвельта, який таким самим способом відкликав до Вашинґтону амбасадора Вільсона з Берліна.

Англійська преса твердить, що дефінітивне рішення у цій справі прийде по дискусії в палаті громад. Німецький уряд обиджений буцімто в першу чергу виступом прем. Чемберлена, який дав пропозицію, щоб жидів поселити у Танґанайці — б. німецькій кольонії, якої м. ін. Німеччина тепер домагається.

Німецька амбасада в Льондоні заперечує цю поголоску.

НІЯКА ДЕРЖАВА НЕ ПРИЙМАЄ ЖИДІВ З НІМЕЧЧИНИ.

Як подає льондонський „Стар", льондонське бюро для справ утікачів виступило з пляном розвязки питання жидівських утікачів з Німеччини: директор бюра д-р Рібле звернувся до ріжних держав з пропозицією, щоб кожна з них приняла тимчасово по 25 тисяч жидів. Англія, Франція, Швайцарія, Данія, Норвеґія, Голяндія й Бельгія відкинули цю пропозицію, подібно як і СССР, який крім того відкинув плян бюра, щоб поселити на совітській території більшу кількість жидів.

Упадок уряду Імредія.

РОЗЛАМ У ПРОУРЯДОВІЙ ПАРТІЇ.

В середу пополудні зібрався мадярський парлямент. Більшість поставилася неприхильно до урядового проекту зміни парляментарного регуляміну, що приспішив би наради.

На зборах проурядової партії 61 послів виступило проти нового регуляміну та виступило з партії — між ними є більша частина колишніх міністрів. У проурядовій партії залишилося лише коло 100 послів — уряд втратив більшість.

В імени диссидентів промовив у парляменті б. міністр Странявський, в імени партії дрібних хліборобів — пос. Екгардт. Вони закинули урядові, що він хоче обмежити ролю парляменту.

Опозиція поставила внесок, щоб негайно перевести дискусію над експозе премієра; парлямент приняв цей внесок 115-ма голосами проти 94-ох.

ДИМІСІЯ.

Мадярська Телеграфічна Аґенція повідомляє: Підчас голосування над денним порядком уряд дістав підтримку лиш від меншини.

Негайно зібралася рада міністрів, опісля Імреді пішов до регента Гортія та зложив димісію.

СПРАВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ — ПРИЧИНОЮ УПАДКУ ІМРЕДІЯ.

Як твердить білгородський щоденик „Време", причиною упадку уряду Імредія була не лиш аґрарна реформа, але і політика у справі Карпатської України.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тему.

Вівторок, 27 листопада 188[illegible]

„НЕ ПОМОЖЕ НАВІТЬ НАМІСНИК".

„Фремденблят" — згідно з телеграфічними [illegible] нами з Відня — відповідає на статтю „Діла", в [illegible] розглядано погляд „Фремденбляту" на завдання [illegible] вого намісника Галичини гр. Баденія і на його [illegible] сини до русинів. Телеграми з цілої статті „Фремд[illegible] бляту" наводять лиш той його вислів, що „коли ру[illegible] сини невдоволені з сойму, то змінити того не [illegible] навіть намісник".

АКВАПЕД.

„Гірничий інжинір Перловський винайшов [illegible] ний вельосипед і дістав вже на нього патент. Проб[illegible] з тим аквапедом на Онежському озері повелися [illegible] добре. Цим приладом можна довільно і легко [illegible] вати, він дуже швидко порушається вперед і [illegible] Аквапед на одну особу перебігає 8 верст, на дві [illegible] би 11 верст на годину. При цьому нема найменшої [illegible] безпеки навіть при сильних хвилях".

Похорон бл. п. д-ра Л. Кульчицького.

Вчора, 23. XI. пісдяполудня, українське громадянство провело на вічний спочинок бл. п. директора Земельного Гіпотечного Банку д-ра Л. Кульчицького, В похороні взяло численну участь українське громадянство Львова, зокрема представники центральних економічних та культурних установ і делеґати освітніх і господарських орґанізацій Покуття.

При виносі тіла з дому Українських Інвалідів при вул. Потоцького, де мешкав бл. п. д-р Л. Кульчицький, відправив Заупокійну Панахиду **Преосвящ. еп. д-р І. Бучко** в сослуженні численного духовенства. Після того з бальконy дому попрощав у зворушливих словах Покійника від Центробанку голова Надзірної Ради **мец. д-р М. Волошин**. Похоронний похід двигнувся під Земельний Гіпотечний Банк, основником і першим директором якого був бл. п. д-р Л. Кульчицький. Тут виголосив прощальне слово від Надзірної Ради та службовиків **о. д-р Г. Костельник**, згадуючи заслуги Покійника для розвитку Земельного Гіпотечного Банку.

Вже вечоріло, як похорон, ведений прапатами оо. Куницьким і Ковальським, крилошанами о. Лопатинським, о. Лободичем, о. Дзеровичем, о. Гірняком та отцями Семчишином і Бучацьким, дійшов на Личаківський цвинтар. Над свіжою могилою попрощали Покійника: **о. прелат Куницький** від святоюрської парохії, **ред. М. Таранько** від Матірнього Товариства „Просвіта" і всіх львівських та покутських читалень і освітніх організацій, вкінці **д-р Левицький** з Коломиї від Дирекції „Покутського Союзу" і „Народнього Дому" в Коломиї. Ввесь час співав мішаний хор.

Сумна громада покидала з жалем могилу заслуженого громадянина-ветерана. В. Й. П.!

—o—

ЗАКАРПАТСЬКІ МАДЯРОНИ РОЗПЛИВА-ЮТЬСЯ В МАДЯРСЬКОМУ МОРІ.

Як подає пресове бюро Карпатської Укр[illegible] їни, товариство ім. Духновича в Ужгороді [illegible] квідувалося — його члени вступили до мад[illegible] ського товариства ім. Ботварі Фара. Таке с[illegible] сталось і в Берегові.

—o—

ХУСТ ЗАЛИШАЄТЬСЯ СТОЛИЦЕЮ КАРПАТ-СЬКОЇ УКРАЇНИ.

Мадярське радіо принесло поголоску, [illegible] мовби уряд Карп. України рішив перенести [illegible] до Михайловець (у заселеній українцями [illegible] стині Словаччини). Пресове бюро Карп. Укр[illegible] їни заперечує рішуче цю поголоску; уряд [illegible] лишається в Хусті.

—o—

НЕПРИНЯТА ДИМІСІЯ ПРЕМ. СКЛАДКОВ-СЬКОГО.

В середу 23. ц. м. прем. Славой-Складков[illegible] ський зголосив на руки президента держав[illegible] димісію уряду мотивуючи тим, що уряд [illegible] нав доручені йому завдання. Президент не [illegible] няв димісії уряду і рішив, що теперішній [illegible] далі буде виконувати владу.

—o—

Польський уряд злікві[д]ував масонські льожі

У Деннику Законів появився декрет президента держави такого змісту:

1) Розвязується масонські орґанізації.

2) Міністр внутрішніх справ розвяже орґанізації, залежні від масонерії.

3) Майно розвязаних льож перейде на добродійні цілі, архіви й документи дістане держава.

ДЕКРЕТ ПРО ОХОРОНУ ДЕЯКИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ.

Під таким наголовком появився декрет, який передбачує кару для осіб, які:

1) фальшивими вістками підривають довіря до валюти і публичного кредиту (до 3-ох років);

2) вивозять сфальшований товар за кордон (3 роки);

3) приймають матеріяльні користи від осіб що працюють на шкоду держави;

4) входять у порозуміння з особами чи орґанізаціями, які в інтересі чужого уряду працюють на шкоду польської держави;

5) накликує до загального страйку або закриття варстатів праці (до 5-ох років);

6) поширює неправдиві вістки, шкідливі для держави;

7) розсіває неправдиві вістки, які можуть дати основу до карного чи дисциплінарного поступування, оголошує акт обвинувачення перед розправою, фальшиво представляє хід розправи або злобно оцінює присуд (до одного року).

13. стаття декрету передбачує можливість заборонити публично відбирати авдиції деяких закордонних радіостацій, під загрозою 3-ох місяців арешту, гривни до 3.000 зол. та конфіскати радієвого апарату.

14. стаття подає приписи поліційного нагляду над особами, засудженими за протидержавні злочини.

НІМЕЦЬКИЙ КОРИДОР ЧЕРЕЗ ЧЕСЬКУ ТЕ-РИТОРІЮ.

Обговорюючи справу будови німецької [illegible] тостради Відень—Брно—Бресляв, „Ста[illegible]" підкреслює, що ця автострада становитиме [illegible] стину німецької території.

Крім того Німеччина збудує канал, [illegible] получить Одру з Дунаєм.

—o—

НІМЕЦЬКИЙ АМБАСАДОР З ВАШИНГТОН[illegible] ВИХАВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Німецький амбасадор з Вашингтону [illegible] гоф виїхав у середу до Німеччини на паро[illegible] „Ганза".

—

ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ ПОСОЛ У МОСКВІ ПРИ-НЯВ СОВІТСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО.

Чехословацький посол у Москві Фір[illegible] відмовився вернутись до Праги та прийня[illegible] вітське громадянство.

Він належить до соціял-демократ[illegible] партії.

—

Як забезпечити водопроводи перед морозом.

Водопроводове заведення м. Львова пригадує конечність безпроволочно обезпечити домові водопроводи перед морозом. Обовязок цей мають управителі реальностей і публичних, державних, військових та громадських.

Особливо треба забезпечити перед впливом морозів руротяги, водоміряики і водопроводові крани в пивницях. Пивничні вікна треба позачиняти й ущільнити, а неошклені замурувати, або відповідно заткати. Двері, що ведуть у пивницю, де міститься головне водопроводове получення, а також двері до пивничних коридорів треба щільно зачиняти, щоб не було подуву зимного повітря. Убікації, через які проходять водопроводові рури, мусять бути огріті, чи пак руротяги відповідно забезпечені.

Замикати водопроводові інсталяції і лишати мешканців без води, нібито з огляду на небезпеку замерзання водопроводу — заборонено. Всякі ушкодження водомірників внаслідок замерзання, або підгрівання замерзлих водопроводів будуть усунені на кошт власника дому. На випадок цілковитого знищення водомірника наслідком морозу, власник реальности буде обовязаний звернути Водопроводовому Заведенню м. Львова його вартість і також покрити кошти уставлення нового водомірника. Водомірникові скрині треба виповнити триням, або деревною вовною. Де водомірники уміщені не в пивницях, а в окремих водомірникових шибах, протидіає замерзанню водомірників уложення мішків в дві покриви, виповнені содомою, триням або деревною вовною. Не вільно уживати худобячого навозу, як матеріялу, що забезпечує водопроводові уладження перед замерзанням. Дозорці домів мають обовязок очищувати від снігу й леду вуличні накривки на відгалужених водопроводових та вуличних гидрантів.

Рівночасно повідомляємо, що в зимі з причини морозу Водопроводове Заведення не виконуватиме в нових домах сполук.

—o—

СЕСІЯ МАДЯРСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ВІД[ЛО]-ЖЕНА ДО 1. ГРУДНЯ.

На основі розпорядку регента Гортія [illegible] ложено засідання мадярського парлямент[illegible] 1. грудня ц. р.

—

МАДЯРСЬКА ПРЕСА ЗАНЕХАЛА ПРОПАГАН-ДУ У СПРАВІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подає Авас з Будапешту, мадярська пре[illegible] са перестала вести кампанію за плебісцит [illegible] Карпатській Україні; в урядових часописах [illegible] ма ні слова на цю тему.

Цієї мовчанки годі пояснити теперішньою урядовою крізою; її спричинив протест [illegible] кого уряду.

—

ПЕРЕД ФРАНКО-НІМЕЦЬКОЮ ДЕКЛЯРА-ЦІЄЮ НЕАГРЕСІЇ.

Як подає Авас, у найближчому часі німець[illegible] кий та французький уряд проголосять [illegible] декларацію неагресії, подібну до [illegible] британської декларації, проголошеної у Мю[illegible] хені.

В німецькій пресі не стрічаємо [illegible] док на цю тему.

Новинки.

— **З причин технічних „Змаг" появиться в продажі в пятницю дня 25. ц. р. Наступні числа будуть точно появлятися кожного четверга.**

— **Третій концерт** із циклю ювилейних концертів для вшанування 30-літньої композиторської праці **Василя Барвінського**, що з независимих причин не міг відбутися дня 4. XI. ц. р. — відбудеться заходом „Супрому" 10. грудня (субота) в год. 19.30 в малій салі Музичного Товариства ім. М. Лисенка вул. Шашкевича 5., III. пов. У програмі фортепіянові твори у виконанні пяніста **Романа Савицького.** 2668

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1186 —100

— **Дійсно переконуюче.** Як свідчать відомости преси — пошесні недуги, як шкарлятина, дифтерія і ін. — не вгавають. Тому треба бути й надальше обережним і не купувати набілу невідомого походження. Найліпше споживати тільки пастеризоване молоко Маслосоюзу, позбавлене всіх хоробітворчих бактерій. Є це найбільшою легкодушністю жаліти видати 1—2 сотики більше на пастеризоване молоко, а пізніше видавати на лікування стократно більші суми, ба що гірше, заплатити нераз найціннішим здоровлям нашим, чи наших дітей. 1—2

— **Дансінг** Карпатського Лещетарського Клюбу відбудеться в суботу 26. листопада 1938 р. в салях Народнього Дому, Рутовського 22, II. пов. Початок в год. 21. Музика Джез. \—2

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. I. пов., телефон 254-46. 1430 ↘9—?

— **Українські авдиції** із закордонних радієвих стацій слухайте тільки на радіоприймачах ф-ми „Е-комп", Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30.

— **Етнічна характеристика Карпатської України.** В пятницю 25. ц. м. в год. 8-ій вечором проф. З. Кузеля виголосить у салі берлінського університету при площі цісаря Франца Йосифа реферат п. н. „Етнічний характер Карпатської України".

— **Враження з Америки** — під цим наголовком виголосить свій реферат п. м-р Юрій Стефаник в домівці кружка Г. Барвінок при вул. Мохнацького 12 в пятницю 25. ц. м. в год. 18.

— **Пошесть Гайне-Медіна в Польщі.** Минулого тижня зареєстровано у східних воєвідствах Польщі три випадки недуги Гайне-Медіна. В усіх трьох випадках занедужали немовлята на параліж.

— **Сімнацяті роковини Базару** відсвяткувала Українська Студентська Громада у Варшаві дня 19-го листопада ц. р. Домівка Громади була виповнена вщерть студентською молоддю. Прийшли і старші. Хор відспівав тихо: „Коли ви вмирали" — в часі пісні п. Яцкевич відчитав прізвища поляглих під Базаром. Присутні вислухали цього стоячи. Реферату п. В. Пасічника всі вислухали з найбільшим скупченням. На програму свята склалася ще рецитація і виступ хору. На закінчення залунав національний гимн. Цілість свята зробила гарне враження та викликала поважний настрій. **О. Я.**

— **Приватні ліси в Польщі.** Загальний простір приватних лісів у Польщі сягає 5,228.000 гектарів. Згаданий простір постійно збільшується завдяки розумній контролі та засаджуванню дерев на зрубах лісів, на теренах непридатних до рільної управи і на неужитках. В 1938 р. заліснено 19.319 гектарів неужитків та непридатних до рільної управи грунтів. За вирубування дерева без дозволу влади наложено грошевих кар на суму 194.336 зол. і сконфісковано 31.586 кубічних метрів дерева.

— **Кіно „Марс" у Станиславові** висвітлює з успіхом відому фільму „Веселий волоцюга" з Гансом Ріманом і чотироножним любимцем Тоні.

— **Смерть під колесами поїзду.** На шляху між Зборовом і Тернополем згинув під колесами поїзду невідомий мужчина. Слідство виявило, що він їхав зі Золочева до Тернополя без білету і тому кондуктор висадив його на залізничій стації у Зборові. Покищо не устійнено чи покійний хотів скочити до поїзду та їхати далі і дістався припадково під поїзд чи кинувся сам під поїзд. Ніяких документів при нім не знайшли.

— **За присвоєння 200 долярів.** Городський суд у Судовій Вишні розглядав справу проти тамошнього адвоката-жида д-ра Е. Фрідвальда за присвоєння 200 долярів вдови одного судового урядовця, що зложила їх у нього адвоката в депозиті. Адв. д-р Фрідвальд боронився тим, що це була позичка. Одначе тому, що вдова під присягою ствердила, що гроші віддала, адвокатові до депозиту, суд засудив його на 7 місяців вязниці з припиненням кари та відобранням публичних прав на 5 років.

— **Арештування в Рівенщині.** На Волині поліція арештувала Остапа Панащука, Евгена Магобея, Віктора Левицького та ще 17 осіб з Рівенщини, під замітом протидержавної діяльности. Всіх арештованих перевезли до вязниці в Рівнім.

— **За побої і знущання над вязнями.** В четвер 24. ц. м. почалася перед трибуналом окружного суду в Любліні розправа проти 11 б. службовиків вязничної сторожі, які берегли вязнів у рухомім осередку праці вязнів у Щакаркові пов. Пулави. В цьому таборі померло в червні ц. р. трьох вязнів таємною смертю. Слідство виявило, що причиною таємної смерти були знущання наставників при пасивній співучасти службовиків вязничної сторожі. На лаві підсудних засіли: б. вязничні сторожі Ян Слівінський і сторожі: Владислав Олеарчик, Франц Клімкевич, Брониcлав Саґан, Стефан Мацьковяк, Йосиф Віткович, Йосиф Кравзе, Теофіль Палбіцький, Ян Ружицький, Франц Стецький та Йосиф Церпеш. На розправі зізнаватиме 60 свідків, зпоміж яких 37 перебуває ще у вязницях. З акту обвинувачення виходить, що побої і знущання над вязнями тягнулися 5 тижнів.

— **Пожежа в монастирі.** В Корці на Волині у православнім монастирі вибухла пожежа, що заподіяла багато шкоди. Вогонь погасила щойно пожежна сторожа.

— **За вбивство двох членів партії.** Найвищий суд у Варшаві відкинув касаційну скаргу Пантелеймона Садівника, якого трибунал окружного суду у Пінську засудив на кару смерти за вбивство двох членів комуністичної партії на основі „присуду" цієї партії. Тому, що президент не скористав зі свого права і не помилував його, до Пінська виїхав уже кат Бравн, де повісить засудженого Садівника.

— **Льокатор усуває з помешкання власничку камениці.** Льокатор одного з домів при вул. Бялоленцькій Малішевський запізвав до суду власничку камениці Бочевську за усунення його меблів з помешкання, до якого опісля спровадилася власничка камениці. Суд засудив власничку камениці на рік вязниці і дозволив усунути її з помешкання. Тепер коморник усуне власничку камениці з помешканя, до якого спровадиться льокатор.

— **Сензаційне банкроцтво жидівського банку.** У Вильні помер на удар серця жидівський банкир Товія Бунімович. Смерть банкира виявила, що довги його банку перевищають активи і тому окружний суд у Вильні 22. ц. м. призначив трьох синдиків: адв. Краєвського, адв. Сенфера та урядовця цього банку Кашатського, бо банк припинив виплати. Припинення виплат банку, що істнував 50 років, викликало сильне враження між вкладчиками, зпоміж яких скінчив самогубством: 36-літній Шимон Зельманський і намагалась отроїти Сара Сурвич, що мала зложені в банку гроші для своєї доньки. В банку Бунімовича зложили жиди на посаги своїх доньок понад два міліони зол. Далі в цьому банку зложили службовики жидівської фірми міліон золотих, що їх виграли на льотерії. Польська преса пише, що до банкроцтва банку причинилася відома брилянтова афера, в яку був замішаний брат директора Бунімовича і девізова афера. Банкроцтво банку Бунімовича викликало великий переполох між жидівськими купцями, бо фінансував їх промисл і торговлю, зокрема вивіз льону і дикти до заморських держав.

— **Буревій над Англією.** Над британськими островами перейшов сильний буревій, що заподіяв великі шкоди і втрати. Швидкість вітру доходила до 70 км. на годину. Багато кораблів не могло покинути пристаней і виїхати на повне море. Навіть великий корабель „Королева Марія" мусів схоронитися в порті. Внаслідок буревію адміраліція відкликала маневри британської фльоти.

— **Пожежі віль фільмових зірок.** Між Санта Моніка і Мельбур Біч горять ліси, в яких побудовані віллі богатьох фільмових зірок. Хоч у ратунковій акції бере участь понад 1.000 осіб, пожежі не вдалося зльокалізувати. Покищо нема ніяких вісток про жертви в людях.

— **Чудом оминула смерти.** Чеська преса пише про незвичайний випадок з 5-літньою дівчинкою, що впала з пятого поверху на вулицю і чудом оминула смерти. Отже дівчинка підчас неприсутности батьків вихилилася з вікна, втратила рівновагу і впала на телефонічні проводи, кілька метрів нижче вікна. Дівчинка відрухово хопилась рученятами за телефонічний кабель, по якім зісунулася до висоти першого поверху і щойно тоді впала на землю, бо здерла собі шкіру на долоні до крови. На велике здивування людей, які міркували, що вона вже померла, дівчинка преспокійно встала зі землі. Поліціянт, який був недалеко дівчинки, підбіг до неї і відвів її до поблизького шпиталю, де лікарі ствердили, що поза зломанням пальця одної ноги і закріваленням рук, нічого їй не сталося. По перевязанні цієї рани дівчинку відвели до хати.

— **Велика залізнича катастрофа в Італії.** У вівторок 22. ц. м. трапилася залізнича катастрофа на шляху Чівідале—Удіне, в якій згинуло 12 осіб. Покищо невідома доля 10-ох подорожніх, за якими шукають робітники недалеко місця катастрофи. До катастрофи дійшло тому, що вода підмила міст на ріці Торре і поїзд упав до ріки з мостом.

— **Площа св. Марка під водою.** Сильний теплий вітер широко, що надтягнув зполудня, так лютував над морем, що хвилі води затопили площу св. Марка у Венеції. На лягуні затонув човен. У багатьох місцях пожежна сторожа мусіла будувати кладки для прохожих, які не могли ніяк дістатися до своїх домів.

— **Княжий дар музею у Стокгольмі.** Невідомий жертводавець, який недавно подарував природничому музеєві у Стокгольмі кістяки понад 15000 тварин, що живуть у великому басейні Амазонки, тепер подарував велику і цінну колекцію 3.631 птахів з Болівії. Збірка складається з експонатів, що їх дотепер природничий музей у Стокгольмі не мав, хоч мав найкращу в Европі збірку птахів з полудневої Америки.

— **Недуги кишок.** Лікарські поваги стверджують, що природна гірка вода **„Францішка Йосифа"** ділає теж при подражненні кишок приємливо і безболісно.

—o—

З судової салі.

СПРАВА „ІКЦ" ПРОТИ „ДІЛА".

В четвер 24. ц. м. продовжувалась судова розправа з обвинувачення „ІКЦ" проти відповідального редактора „Діла" дир. О. Костика за поміщення у „Ділі" вістки про передачу частини акцій „ІКЦ" в чеські руки. Покликаний на свідка ред. д-р І. Німчук не міг явитися, предложивши лікарське свідоцтво на доказ, що він важко хворий. Суд признав оправданою його неприсутність та зрікся його, як свідка. Заступник приватного обвинувача, д-р Ян Перацький підтримував акт обвинувачення, намагаючись доказати, що обвинувачений дир. О. Костик міг таки інкриміновані статті читати. Зате обор. **д-р Мих. Волошин** стояв на становищі, що відповідальний редактор ґазети є теж тільки людиною і тому може бути настільки перешкоджений, щоб усього матеріялу не читати, що у даному випадку доказав понад усякий сумнів. Однак він був настільки льояльний супроти суду, що вказав на автора статті, якою почув себе ображений „ІКЦ". Зрештою, посудити польський часопис, що він частину своїх уділів відступив якомусь чеському підприємству це ще не такий великий злочин, бо ми чейже були свідками дуже сердечних польсько-чеських сцен при переході Заольззя в польські руки. Тому вніс звільнити обвинуваченого від вини і кари. Суд після перерви признав винним відповідального редактора „Діла" за недогляд і засудив його на 200 зол. кари, оголошення присуду в „Ділі", „Веку Новім" і „Ґазеті Польскій" та покриття коштів розправи.

56-ОХ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ.

Перед окружним судом у Львові станулє 56-ох селян з Вільки Мазовецької, пов. Рава Руська, яким закидують провину зі 165. ст. карного кодексу. Цей процес є епільоґом подій з 13. травня ц. р.

Боронить д-р Семен Шевчук.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ЛЄХІЯ.

Довго відкладані змагання за мистецтво Окружної Ліги між обома дружинами відбудуться в неділю 27. ц. м. на грищі Чорних у год. 13.30.

СТЕП — ГРАНІТ.

Змагання за мистецтво В-кляси відбудуться в неділю 27. ц. м. на грищі Лєхії (Погулянка) в год. 10 рано.

БОКС.

УКРАЇНА — ЛЄХІЯ II.

Боксерські змагання за мистецтво В-кляси відбудуться цієї неділі у Спортовій Ґалі при вул. Яблоновських. Початок у год. 19.30.

ВИСТАВИ.

Великий Театр.

Пятниця 25. XI. год. 7.30 веч. „Закохана королева".

Субота 26. XI. год. 4. попол. „Королевич Гвз" казка; год. 7.30 веч. „Закохана королева".

Український Театр ім. І. Котляревського.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:
25. XI. Орфей у пеклі.
26. XI. Найвірніший чоловік.
27. XI. Слово о полку Ігоревім.
28. XI. Пригода в Черчі.
29. XI. Зоря над Почаєвом.
30. XI. ? ? ?
1. XII. Лісова пісня.

ЛЬВІВ Театр Рівноріодностей, Нар. Дім:
2. XII. „Кирва з Львова", поч. 7.45 веч.
4. XII. год. 3. поп. „Маруся Богуславка"
4. XII. год. 7.45 веч. „Слово о полку Ігоревім".
5. XII. год. 3 попол. для шкільної молоді „Орлеия".
5. XII. год. 7.45 веч. „На полі крови".
Білети вже продає Союзний Базар від год. 8—12 і від 3—7 веч.
5. XII. Левандівка: Орфей у пеклі.
6. XII. Левандівка: Найвірніший чоловік.
6. XII. Звесілля: Лісова пісня.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

МИКУЛИНЦІ:
25. XI. Хам.
26. XI. Нітуш.
27. XI. Гриць.
Потім іде театр: Тернопіль, Збараж.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БЕРЕЖАНИ:
25. XI. Безталанна.
26. XI. Дай серцю волю.
27. XI. Мати наймичка.
28. XI. Мазепа.
29. XI. Наталка Полтавка. З нагоди 100-ліття смерти батька української сцени І. Котляревського.

КІНА.

АПОЛЬО: „Пригоди Томи Соєра" (на основі Твейна).
АТЛЯНТИК: „Алібі".
БАЛТИК: „Подвійне подружжа", „Вір мені".
ВАНДА: „Чарівниця з Салем", „Кід Галагад".
ГРАЖИНА: „Друга молодість".
ЕВРОПА: „Вязниця без крат".
ЕМПІР: „Царівна Сніжинка" Вальта Діснея.
КАСІНО: „Товаріш" (Кольбер, Боєр).
КОПЕРНИК: „Ультимат" з Дітою Пардо та кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Професор Вільчур".
МЕТРО: „Історія одної ночі".
МІРАЖ: „Жозета" (Сімона Сімон).
МУЗА: „Гріх молодости".
ПАКС: „Пані міністер танцює".
ПАЛЯС: „Шалений хлопець".
РАЙ: „Верес".
РІЯЛЬТО: „Я помилився".
РОКСІ: Олімпіяда дві частини разом: „Свято народів", „Свято краси".
СВІТ: „Серце і шпада". „Дочка генерала Панкратова".
СВЯТОВІД: „Остання ніч засудженого". „Пострах опери".
СТИЛЬВВЕ: „Елєгантний світ" і ревія.
ТОН: „Злочин у Монте Карльо" „Льокай вельможної пані".
УТІХА: „Останній акт помсти".
ХИМЕРА: „Соловейко" Шерлі Темпль.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)

„Історичні дні прилучення Австрії до Німеччини".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кайм і Син)
„Коте д' Азір".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 25. листопада 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Година господині: Про обряди в листопаді, ради, вістки, легка музика з пл., 11.00 Для шкіл: Авдиція для старших дітей, 11.25 Деякі теми, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Музика з пл., 14.30 „При кужілю" фрагм. із „Мужиків" Вл. Реймонта, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Розвязка звукової загадки, 15.25 Спортовий порадник, 15.35 Музика у вик. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Клясична музика: віол., флет, форт., 16.55 Старі та молоді, фейл. Кадена-Бандровського, 17.10 Популярна форт. музика на 4 руки, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Муз. фрагменти із „Левині серця", 18.30 „Як війшли займанці з Кракова в 1918", фрагм. із кн. Русінека „Буря над бруком", 18.55 Розр. концерт у вик. орх., скрипка, тенор, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Темпераменти" говорена повість А. Цвойдзінського, 21.15 Симф. концерт: орх., скрипка, 22.30 Поезія золотого віку, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Серенади з пл. (Варшава II).

Субота, 26. листопада 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Твори Ериха Ковтса, пл., 11.57 Сигнал 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Концерт баяна, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: „Як Войтко став чарівником" авд. для молодших дітей, 15.30 Музика у вик. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Літературна хроніка, 16.30 Концерт солістів: сопран, форт., 17.00 Держава також при праці, 17.10 Камер. концерт, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Програмова резерва, 18.30 Гутірка. Ст. Жеромський, 140 км., 19.20 Нар. капели, сопран, 20.00 Легка музика у вик. секстету, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Затанцюємо!" орх., джез на гармонії, гітара, 22.05 Година несподіванок, 22.55 Інформаційна авдиція, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Концерт, органи, скрипка, форт (Варшава II).

Неділя, 27. листопада 1938.

7.30 Концерт орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, огляд ринків рільн. продуктів, орх., актуальна гутірка, 8.45 Поранок хлібороба: Поздоров, Хл. гутірка: „Праця над поправою хлівної череди", популярна музика з пл., 11.00 Розр. концерт із пл., 11.45 Шкільні авдиції у радіопрограмах, 11.57 Сигнал 12.00 Симф. поранок, 13.05 Серед артистів Станиславова, 13.15 Музика орх., спів, 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 У сільській читальні, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Скрипка, фортепіян, 17.00 Звук. тижневик, 17.30 Оперетка музика; у перерві коло год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Концерт легкої музики, 20.10 Спорт, 20.15 Збірні спортові вістки, політ. огляд, веч. денник програма на завтра, 21.00 Концерт оп. музики у вик. орх. та хору, сопран, мецосопран, тенор, 22.00 Вольтижерка Дроссі Мопе „Весела Сирена", 22.40 Музика з пл., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 25. листопада 1938.

БЕРЛІН 17.00 Соната Ц-дур Бетовена, форт., 18.00 19.00 „Із рукописів" нова розр. музика у вик. сол. і орх., 21.10 Вечір оперетових мельодій, БІЛГОРОД 20.00 21.00 (після комунікату) 22.00 Опера. ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 15.30 Концерт солістів, 18.00 „Веселий Вах", 18.40 19.00 Нар. мельодії, пісні, танки, 20.10, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Танкова музика, ДРОЙТВІЧ 20.30 21.00 „Паяци" оп. Леонкавало, ЛЯГТІ 18.00 Військова орх., ЛИПСЬКО 15.20 Тріо на кльтівку, скр., віол., Бетовена, 19.00 Судетські мельодії, МІЛЯНО 17.15 Танкова музика, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, МІНХЕН 18.20 Концерт солістів, альт і форт., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Форт., 19.30 Пісні, 20.00 (після комунікату) Концерт легкої музики, 21.15 Віол., 21.30 22.00 23.00 Театр Уяви: „Тріюмфатор" драма Лостріксга, РИМ 17.00 18.00 Травень в Академії св. Сесилії, 21.00 22.00 „Похвр зі дожем" оп. Белінія, СТОКГОЛЬМ 20.45 21.00 Симф. концерт, 22.15 Військ. орх.

Субота, 26. листопада 1938.

БЕРЛІН 15.15 Вістки, опісля музика та пісні, 16.00 Веселе пополудне, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Російські романси, 21.00 Вечір арій, БЕРОМІНСТЕР 20.15 21.00 Симф. концерт із участю Вальт. Гізекінга, БОРДО 21.30, 22.00 23.00 „Богема" оп. Пучінія, ВЕЖА АЙФЛЯ 18.00 19.00 Симф. концерт, 20.00 Скрипка, 21.30 22.00 Концерт симф. музики, 22.30 Кабарет, ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 18.30 Музика давніх днів, 19.00 Камер. концерт, орх., сол., 20.10 21.00 Веселий муз. вечір, ЛІОН 21.30 22.00 23.00 „Гризельда" оп. Масенета, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.40 Пісні, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 24.00 „Фавст" оп. Гунода, РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 19.15 Авдиція для наймолодших, концерт дитячого хору, 20.00 (після комунікату) Орх. концерт, 21.15 „Пісні без слова" Мендельсона, форт., 21.30 22.00 Театр Уяви, 22.10 Кабарет, 23.00 Концерт симф. музики, РИМ 19.30 20.30 Розр. музика, 22.00 Комедія, 22.40 Камер. музика, РИГА 15.00 Сальон. музика, пісні, 18.30 19.00 20.00 21.00 Опера, СТОКГОЛЬМ 15.30 Популярний концерт, 19.30 Давня танкова музика, 22.45 Пісні.

Неділя, 27. листопада 1938.

БЕРЛІН 12.00 Орхестра, 18.00 Інструментальний кабарет, 19.20 Італ. музика, 20.15 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні, ВІДЕНЬ 9.30 Муз. мініятури у вик. сол., 15.30 Смичк. квартет а-дур Моцарта, 18.00 19.00 (після комунікату) Муз. вечір, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Військ. орх., 14.00 Кантата на діт. хор, 18.30 19.00 Форт., траутонівм, тенор, 20.10 Концерт фільг., 22.30 Форт., МІЛЯНО 17.00 18.00 Симф. концерт, 20.30 Легка і танк. музика, МІНХЕН 20.15 21.00 22.00 23.00 „Кармен" оп. Бізета, РАДІО ПАРІ 18.30 21.15 Пісні, 19.00 „Огородник" драма Торіва та Лємоніера, „Ембоньь" комедія Берніера та Ля Фореста, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, РИМ 21.00 22.00 Симф концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Спів, 20.50 21.00 Оперетові мельодії, СТОКГОЛЬМ 17.05 „Оль'ман рівер" попурі у вик. орх., хору, сол.

Радіокутик.

ПЕРШІ ВІДОМОСТИ З ГАНКОВ.

Китайці кидаючи перед японцями Ганков підпалили місто. Між іншим пожар знищив також і висильну радіостацію. Тільки завдяки переносній короткохвильовій радіостанції можна було вислати перші комунікати зі здобутого японцями міста.

РАДІО В АВТАХ.

В 1940 р. німецькому ринку має зявитися новий тип авта німецької продукції „КдЕ Ваген" з вбудованими радіоприймачами. В порівнанні зі Сполученими Державами Америки, поширення спеціяльних автових приймачів в Німеччині невелике. В 1937 р. у Сполучених Державах продано 1.35 міліонів таких приймачів.

ПЕРША НЕ-ПУРИТАНСЬКА НЕДІЛЯ.

День 16. жовтня був першою не-пуританською неділею в програмі англійського радія. Цього дня наперекір традиції, вислано вперше танкову музику. ББК чекає тепер на реакцію, з приводу такої сміливої спроби. Одначе слід сподіватися, що її приймуть прихильно. З цієї авдиції виключено джезову музику, якої слухачі і так мають вже досить.

БІРЖА

Львів, 24. листопада 1938

ГРОШІ.

Купно-продаж: Бельги бельг. 90.32—89.90. Доляри америк. 5.31.00—5.28.5, Доляри канад. 5.26.00—5.24.00. Фльорени гол. 290.14—288.40. Франки фр. 14.18—13.96 Франки шв. 121.00—12[illegible].05. Фунти анг. 25.3 —24.75. Гульдени данц. 10[illegible].25—99.75 Корони чеськ.10.75-10.40 Корони дун. 113.23—110.55 Корони норв. 124.70—124.0 Корони шв. 130.14—127.25 Ліри італ. 19.60—18.70 Марки фінлян. 11.19—10.73 Марки нім. срібні 92.00—89.00. Тель Авів

Папери.

4 і пів прец. внут. 67.20-64.00 3 інв. 1 ем. 83.50 серія 91.50, 2 ем. 82.50 серія 90.00, 5. конвер 67.75 4 прем. дол. 42.00 4 консолід. 68.25—66.25

Акції.

Банк Польський 130.50 Цукор 34.75 Вугіль 15.20—3.75, Ліліпоп 68.25—67.00 Островець 65.00, Стараховичі 42.00.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, дня 24 листопада 1938

1 кг. масла десер. бльок без оп. 3.25 зол.
1 кг. масла бочков вкл. з опак. 3.30 зол.
[illegible] 19—29 сот.
[illegible] 6[illegible] зол.

Тенденція на масло та молоко слаба, на яйця сильна!

Сповістка.

ВПИСИ до єдиної української Господарсько-Садівничої Школи Товариства „Просвіта" в Милованню. Дня 20. січня 1939 р. починається новий 11-місячний сільсько-господарський курс, який буде тривати до 20. грудня 1939 року. Наука в школі відбувається на основі програми навчання, затвердженої Міністерством Освіти, яка обовязує в державних сільсько-господарських школах. Навчання в школі теоретичне і практичне, обіймає всі ділянки сільського господарства та підготовляє учеників не лише до праці на власному господарстві, але також до праці у хліборобських і кооперативних організаціях. При школі є зразкова обора молочної худоби, зразкові курники, шкілки овочевих дерев, продукція насінь, пасіка, все це пристосоване до практичного навчання на курсах. У школі працює 3 фахівці учителі-спеціялісти та інструктори для практичного навчання. 1. На курс приймають мужчин у віці 15—24 літ, що покінчили найменше народню школу. 2. Кожний прийнятий ученик мусить мати два одягн (в тому один до праці при виконуванні практичних вправ у шкільному господарстві). Крім одягу має мати кожний ученик 4 пари білля, 3 рушники, 2 простирала, подушку, покровець і сінник. 3. Ученики платять одноразово при зголошенню на курс 10 зол. вписового. Крім вписового платять ученики місячно 7 зол. шкільних оплат. Ученики харчуються в кооперативній харчівні, яку самі ведуть, а прохарчування одного ученика в кооперативній харчівні сягає 18 зол. місячно. В часі курсу ученики користають з 50 прц. знижки при переїзді залізницею. 4. До зголошення на курс треба долучити: а) шкільне свідоцтво, б) посвідку родичів, потверджену парохіяльним або громадським урядом, якою батьки зобовязуються правильно платити кожного місяця належну оплату за ученика у школі. Коли ученик має підмогу від установи, тоді слід долучити до зголошення лист від установи, що буде правильно кожного місяця платити оплати за свого кандидата, в) долучити поштову марку за 55 сот. на відповідь, г) вислати поштовим переказом вписове 10 золотих. 5. Про принняття і день приїзду до школи повідомить Управа школи по 1. січня 1939 р. Неприйнятим до школи зверне документи і вписове. 6. Зголошення приймає управа школи до дня 15. грудня. Існування школи положила великі заслуги в 1938 р. Школа впродовж 29 літ свойого поширення сільсько-господарської культури. Кожна Районова Молочарня та кожний Окружний Союз кооператив повинні вислати хоч по одному ученикові. Зголошення слати на адресу: **Господарська Школа Товариства „Просвіта" в Милованню, почта Рошнів над Дністром** (Rosniów)

2765 1-1

За редакцію відповідає Олександер Костин. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.